

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

ROK V

5. 1.

1954

Nr. 48 / 179 /

Nr egz.

Wiadomości nie są przeznaczone do publikacji

I POLITYKA GOSPODARCZA

Albańska Republika Ludowa	Osiągnięcia gospodarcze	1
Bułgarska Republika Ludowa	Stosunki gospodarcze z zagranicą	2
Chińska Republika Ludowa	Rozwój gospodarki narodowej w 1953 r.	3
Czechosłowacja	Pomoc gospodarcza Związku Radzieckiego	14
Niemiecka Republika Demokratyczna	Dalszy wzrost obrotów handlu zagranicznego..15	
Rumuńska Republika Ludowa	Znaczny rozwój przemysłu ciężkiego	16
Vietnamska Republika Ludowa	Rozwój rolnictwa	17
Europejska Unia Płatnicza	Rozliczenia listopadowe	19
Portugalia	Sytuacja gospodarcza	21
Szwajcaria	Sytuacja gospodarcza	34
Szwecja	Sytuacja gospodarcza	42
Indie	Sytuacja gospodarcza	47
Kolumbia	Sytuacja gospodarcza	58
Madagaskar	Sytuacja gospodarcza	63
Tunis	Sytuacja gospodarcza	71

II. UNOWY HANDLOWE I PŁATNICZE

Boliwia - Jugosławia	79
Dania - Izrael	79
Dania - Francja	79
Dania - Wielka Brytania	79
Egipt - Cejlon	80
Finlandia - Niemcy Zachodnie	80
Haiti - Włochy	80
Holandia - Niemcy Zachodnie	80
Iran - Niemcy Zachodnie	81
Peru - Szwajcaria	81
Irlandia - Włochy	81
Japonia - Niemcy Zachodnie	81
Jugosławia - Szwecja	82

/ Spis rzeczy pozostałych działów - patrz str.3 okładki /

POLITYKA GOSPODARCZA

KRAJE OBOZU POKOJU

ALBAŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Osiągnięcia gospodarcze

Enver Hodża, w swoim przemówieniu wygłoszonym na uroczystym zebraniu w Tiranie, poświęconemu dziesiątej rocznicy wyzwolenia Albanii - omówił pierwsze posunięcia władzy ludowej. Enver Hodża wspomnieli o nacjonalizacji banków, kopalń, fabryk, dróg komunikacyjnych. Skonfiskowana została własność wielkiej burżuazji, zniesiono koncesje zagraniczne.

Ustanowiony został monopol handlu zagranicznego. W rezultacie przeprowadzenia reformy rolnej, chłopstwo pracujące otrzymało ziemię. Zlikwidowano również wielką własność ziemską i położono kres stosunkom feudalnym. 70.211 biednych i bezrolnych chłopów otrzymało 172.659 ha ziemi, 474.227 drzew oliwkowych, 5.920 sztuk bydła roboczego.

11 stycznia 1946 r. proklamowana została Albańska Republika Ludowa. Od tej chwili pod przewodnictwem Partii Komunistycznej, wkroczyła na drogę budowy podstaw socjalizmu.

W 1950 r. produkcja globalna w porównaniu z r.1938 wzrosła czterokrotnie, w 1954 /wg planu/ wzrosła 11,4-krotnie, na koniec 1955 r. przewidywany jest wzrost 11,7-krotny. Udział produkcji przemysłowej w całej produkcji Albanii wynosił w r.1938 18,3%, w r.1950 - 40,6%, w r.1954 wyniesie 60,8%.

W roku bieżącym produkcja energii elektrycznej na głowę ludności wyniosła 25 razy więcej niż w r.1938, węgla 28 razy, tkanin bawełnianych 35 razy, produktów drzewnych 23 razy.

Na specjalną uwagę zasługuje albański przemysł spożywczy. W r.1950 produkcja tej gałęzi przemysłu wzrosła w porównaniu z r.1938 o 74,5%, w roku bieżącym wzrosła ona 7,2-krotnie, na r.1955 przewidywany jest wzrost 7,4-krotny. Fakt ten świadczy o tym, jak wielką wagę przywiązuje władza ludowa do zaopatrzenia ludności w artykuły pierwszej potrzeby.

Przemysł albański stworzył w ciągu 10 lat 548 nowych rodzajów produkcji.

Wydaźność pracy w 1952 r. w porównaniu z latami ubiegłymi wzrosła o 37,3%, zaś w 1953 r. w porównaniu z 1952 o 11,4%.

Albania może się również poszczycić poważnymi osiągnięciami na polu rolnictwa. Obszar ziemi uprawnej w roku bieżącym zwiększył się w stosunku do roku 1938 o 70%, obszar uprawy zbóż wzrósł w omawianym okresie o 67,9%. W roku bieżącym w porównaniu z r.1938 zbiory pszenicy wzrosły 1,8 raza, ryżu 10,3-krotnie,

bawełny 66-krotnie.

W ciągu 10 lat wybudowano 4.200 km kanałów nawadniających oraz przeprowadzono meliorację na obszarze 50-tys.ha.

Obszary nawadniane wzrosły w porównaniu z r.1938 2,5-krotnie. W ciągu omawianego dziesięciolecia pracujący chłopci otrzymali od państwa około 500 tys.cetnarów kwalifikowanego ziarna siewnego. 420 tys.cetnarów nawozów sztucznych, przeszło 400 mln leków kredytu, tysiące pługów, kultywatorów oraz innych maszyn rolniczych.

Albania sprowadza ze Związku Radzieckiego traktory, samobieżne kombajny oraz inne nowoczesne maszyny rolnicze.

W Albanii znajdują się obecnie 13 Państwowych Ośrodków Maszynowych.

W rolnictwie albańskim stosuje się najnowsze radzieckie metody agrotechniczne. Władza ludowa dostarczyła wsi setki specjalistów w dziedzinie gospodarstwa wiejskiego.

Zwiększył się i umocnił socjalistyczny sektor rolnictwa. Obecnie w Albanii istnieje 150 spółdzielni produkcyjnych, które obejmują 8,5 tys.gospodarstw chłopskich i zajmują 9,27% ziemi uprawnej.

Na potrzeby gospodarki narodowej państwo wyasygnowało w ciągu 10 lat 21,5 mld leków, z tego 24% zużyto na potrzeby przemysłu przetwórczego, 19,7% na potrzeby górnictwa, 19,4% na potrzeby transportu, 13,7% przypadło na rolnictwo. Duże sumy przeznacza również państwo na budownictwo.

W rezultacie rozwoju przemysłu i rolnictwa, jak również pomocy okazanej Albanii przez Związek Radziecki i kraje Demokracji Ludowej - zwiększył się obrót handlowy oraz polepszyły się warunki materialnego bytu społeczeństwa.

Przeciętny zarobek, w wyniku trzykrotnej obniżki cen w latach 1947-1954 wzrósł o 33,5%. Wartość obrotu towarowego wzrosła z 4,5 mld leków w 1945 r. do 7,2 mld w 1950 r. w roku bieżącym obrót ten wzrósł do 12,5 mld leków. W r.1954 - w porównaniu z 1950 sprzedaż detaliczna cukru wzrosła o 56,3%, tłuszczów o 92,3%, makaronów o 37,1%, mięsa i ryb o 9,5%, mydła o 77,8%, tkanin bawełnianych o 81,8%, tkanin wełnianych o 72,7%, obuwia gumowego o 200%, obuwia skózanego o 111,8%.

/za/

BUŁGARSKA REPUBLIKA LUDOWA

Stosunki gospodarcze z zagranicą

Wg danych Bułgarskiej Agencji telegraficznej - obroty handlu zagranicznego Bułgarii stale wzrastają. W porównaniu z r.1939 wolumen handlu zagranicznego podwoił się. W obrotach handlu zagranicznego Bułgarii pierwsze miejsce zajmuje Związek Radziecki. Związek Radziecki dostarczył Bułgarii duże ilości bawełny, produktów naftowych, metali żelaznych i nieżelaznych, maszyn i urządzeń przemysłowych, maszyn rolniczych oraz innych towarów. Bułgaria eksportuje do Związku Radzieckiego tytoń,

rudę, wyroby przemysłu lekkiego, wino, olejki eteryczne itd.

Ogromnie ważnym czynnikiem w handlu zagranicznym Bułgarii jest jej wymiana z Niemiecką Republiką Demokratyczną. W okresie od 1950 r. do końca r. 1953 import Bułgarii z NRD wzrósł siedmiokrotnie, zaś eksport do NRD - trzykrotnie.

Wzrastają również obroty handlowe Bułgarii z innymi krajami Demokracji Ludowej - Chińską Republiką Ludową, Czechosłowacją, Węgrami, Polską, Rumunią i Albanią.

W szybkim tempie wzrastają obroty handlowe Bułgarii z krajami kapitalistycznymi. Utrzymuje ona stosunki handlowe z 30 krajami kapitalistycznymi, zaś z wieloma z nich zawarła umowy handlowe. W porównaniu z r. 1951 obroty handlowe z tymi krajami wzrosły w roku bieżącym dwukrotnie.

Obroty handlowe Bułgarii z Niemcami zachodnimi w 1953r. wzrosły w porównaniu z 1952 r. 2,5 krotnie, z Włochami dwukrotnie, z Belgią - pięciokrotnie, z Finlandią przeszło pięciokrotnie. Bułgarski eksport do Francji wzrósł w omawianym okresie dziesięciokrotnie, zaś import z Francji trzykrotnie. Wzrosły również znacznie obroty z W. Brytanią, Turcją, Austrią, Grecją oraz innymi krajami kapitalistycznymi.

/za/

CHIŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rozwój gospodarki narodowej

w 1953 r.

Prasa chińska ogłosiła komunikat Państwowego Urzędu Statystycznego przy Centralnym Rządzie Chińskiej Republiki Ludowej o wynikach rozwoju gospodarki narodowej kraju i o wykonaniu państwowego planu gospodarczego na rok 1953.

Rok ubiegły był pierwszym rokiem pierwszego planu pięcioletniego Chińskiej Republiki Ludowej. Irzejście do planowego gospodarczego budownictwa, wskazania Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Chin i przewodniczącego tow. Mao-Tse-Tunga, dotyczące podstawowych zadań państwa w okresie przejściowym, walka podjęta od września 1953 r. przez cały kraj o zwiększenie produkcji, wydajność i oszczędność, dalej polityka planowego skupu i planowego zaopatrzenia wprowadzania w życie od listopada roku ubiegłego - wzmogły entuzjazm pracy chińskiego ludu i umożliwiły przekroczenie państwowego planu na rok 1953.

W ten sposób Chińska Ludowa Republika uczyniła jeszcze jeden krok naprzód na drodze socjalistycznego uprzemysłowienia, na drodze socjalistycznej przebudowy rolnictwa, rzemiosła, przemysłu i handlu.

Poniżej podajemy dane dotyczące 1953 r. i charakteryzujące rozwój w Chińskiej Republice Ludowej przemysłu, rolnictwa i transportu, wykonanie planów inwestycyjnych, rozszerzenie handlu, rozwój kultury, oświaty, ochrony zdrowia oraz podniesienie stopy życiowej robotników i urzędników.

PRZEMYSŁ

Wykonanie planu produkcji przemysłowej

Plan globalnej produkcji 1953 r. został wykonany przez przedsiębiorstwa przemysłowe sektorów: państwowego, spółdzielczego i państwowo-kapitalistycznego w 107%, w tym przedsiębiorstwa państwowe wykonały plan w 107%, spółdzielcze - w 103%, państwowo-prywatne /mieszane/ - w 109%.

Ministerstwa Centralnego Rządu Ludowego wykonały wartościowo plan globalnej produkcji w następujący sposób /w %/:

Ministerstwo przemysłu paliw - 108
w tym:

Główny Zarząd elektro-energetycznego przemysłu - 105

Główny Zarząd przemysłu węgla - 110

Główny Zarząd przemysłu naftowego - 109

Ministerstwo Ciężkiego Przemysłu - 109
w tym:

Kombinat Auszań - 110

Główny Zarząd czarnej metalurgii - 107

Główny Zarząd kolorowej metalurgii - 111

Główny Zarząd Chemicznego przemysłu - 114

Główny Zarząd Przemysłu Mat.Budowl. - 106

Ministerstwo Budowy Maszyn - 119

Ministerstwo Przemysłu Włókienniczego - 104

Ministerstwo Przemysłu Lekkiego - 112

Ministerstwo Leśnictwa - 132

Ministerstwo Kolei - 107

Ministerstwo Przemysłu Rolno-Spożywczego - 103

Przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielcze i mieszane pomyślnie wykonały plan produkcji takich ważnych towarów, jak: węgiel, ropa naftowa, benzyna, surowka żelaza, stali, wyroby walcowane, miedź, ołów, cynk, cyna, kwas siarkowy, kwas azotowy, soda kaustyczna, soda kalcynowana, siarczan amonu, siarczan azotu, cement, szkło budowlane, kotły parowe, generatory, elektro-motory, transformatory, obrabiarki, maszyny przedziałnicze, warsztaty tkackie, łożyska kulkowe, lokomotywy, wagony towarowe, pompy, wentylatory, kable miedziane, rowery, przedzia bawełniane, tkaniny bawełniane, worki jutowe, papier, opony samochodowe, obuwie gumowe, mąka i papierosy. Również plan produkcji elektro-energii został wykonany.

W 1953 roku szczególnie w II półroczu, jakość produkcji wszystkich gałęzi przemysłowych uległa znacznej poprawie. Jednakże, jak to podkreśla komunikat statystycznego Urzędu, produkcja niektórych przedsiębiorstw przemysłu węglowego budowy maszyn i lekkiego nie odpowiadał jeszcze ustalonym normom.

Wzrost produkcji przemysłowej i udziału w niej socialistycznego sektora

W roku ubiegłym produkcja przemysłowa kraju /nie licząc produkcji nie-spółdzielczych chałupników/ wzrosła w porównaniu z 1952 r. wartościowo o 33%, w tym przemysł państwowy wyprodukował towarów o 40% więcej, spółdzielczy - o 40%, mieszany - o 42% /w granicach porównywalnych przedsiębiorstw - o 33%/ oraz przemysł prywatny - o ponad 20%.

Udział przemysłu państwowego w ogólnej wartości produkcji przemysłowej kraju wyniósł 53%, spółdzielczego i państwowo-kapitalistycznego przemysłu /mieszanego/ - 9%, prywatnego - 38%.

Wolumen produkcji chałupników niezrzeszonych w 1953 r. powiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem o 17%. Ilość spółdzielni produkcyjnych przemysłu chałupniczego wzrosła w 1953 roku w porównaniu z 1952 r. - o 43%. Ilość ta wyniosła - 4.813, a produkcja wzrosła o 76%.

Z ogólnej wartości globalnej produkcji przemysłu i rolnictwa na przemysł nowoczesny przypada - 31%, na produkcję manufaktur - 8%, na kooperatywy przemysłu chałupniczego i niezrzeszonych chałupników - 7%, na rolnictwo i pomocniczą produkcję chłopów - 54%.

Produkcja najważniejszych gałęzi przemysłowych w 1953r. w porównaniu z r.1952 przedstawiała się w % następująco:

Energia elektryczna	- 126
Węgiel	- 109
Ropa naftowa	- 144
Benzyna	- 140
Surówka żelaza	- 119
Stal	- 131
Wyroby walcowane	- 134
Koks	- 126
Miedź	- 136
Ołów	- 176
Cynk	- 150
Cyna	- 109
Kwas siarkowy	- 136
Kwas azotowy	- 148
Soda kaustyczna	- 113
Soda kalcynowana	- 116
Cement	- 135
Szkło	- 114
Kotły parowe	- 227
Hydroturbiny	- 259
Generatory	- 198
Elektromotory	- 143
Transformatory	- 168
Obrabiarki na metal	- 149
Wiertarki	- 889
Maszyny tłackie	- 102
Łożyska kulkowe	- 185
Dźwigi	- 526
Pompy wodne	- 158

Wentylatory	- 455
Kable miedziane	- 134
Drewno	- 167
Przędza bawełniana	- 113
Tkaniny bawełniane	- 114
Papier	- 115
Opony	- 117
Obuwie gumowe	- 123
Tłuszcze techniczne i jadalne	- 123
Cukier	- 108
Maka	- 115
Papierosy	- 136

Wykorzystanie urządzeń, nowej techniki

i wprowadzenie w życie nowych metod pracy

Przedsiębiorstwa państwowe przemysłowe wykorzystywały w 1953 r. urządzenia coraz bardziej efektywnie. Wykorzystanie pieców wielkich wzrosło w porównaniu z 1952 r. o 4,4%, produkcja stali z kwadratowego metra dna pieców martenowskich wzrosła - o 4%. Współczynnik wykorzystania urządzeń elektroenergetycznych przedsiębiorstw Ministerstwa przemysłu paliw wzrósł o 9,0%, a zużycie węgla na 1 kwt. elektroenergii zmniejszyło się o 5%, straty energii elektrycznej na sieci zmniejszyły się o 8,9%, wydobycie ropy syntetycznej z łupka wzrosło o 4,4%, a produkcja benzyny - o 3,0%. We wszystkich państwowych przedsiębiorstwach włókienniczych wprowadzona została praca na 3 zmiany, zdolność wytwórcza urządzeń wykorzystana ponad 95%.

Przemysł Chińskiej Republiki Ludowej uzyskał znaczne osiągnięcia w produkcji nowych towarów. Na przykład w 1953 r. rozpoczęto produkcję ciężkich typów szyn kolejowych, o wadze bieżącego metra - 43 kg, dalej produkcję stalowych rur ciągnionych, stali specjalnych, hydroturbin o sile 6000 kwt., transformatorów o sile 20.000 kwt., tokarnie ciężkiego typu, strugarek średniego typu o długości stołu - 4 m., wiertarek z maksymalnym diametrem wiercenia - 55 mm, maszyn wiertniczych dla wiercenia do 1000 m głębokości, rentgenowskich aparatów dużych rozmiarów, penicyliny, sulfamidów.

W roku ubiegłym przemysł państwowy w dalszym ciągu wprowadzał przodujące doświadczenia i rozszerzał stosowanie nowych metod pracy. Np. na zakładach czarnej metalurgii w wyniku intensyfikacji przebiegu wytopu w wielkich piecach prawidłowego rozdziału surowców, szybkościowego remontu pieców zwiększono znacznie wytop surówki. W oddziałach martenowskich Ańszańskiego metalurgicznego kombinatu zwiększono wytop stali, a dzięki prawidłowemu przygotowaniu zmian zmniejszono zużycie materiałów. Wprowadzenie automatyzacji w walcowniach zwiększyło ich wydajność. Zastosowanie kilku pomysłów racjonalizatorskich w przemyśle budowy maszyn rozszerzyło możliwości wykorzystania obrabiarek, podniosło wydajność pracy i wzmogło masowy ruch na wielu zakładach w k

runku wprowadzenia technicznego nowatorstwa. Na zakładach przemysłu metalowego stosowane były w dalszym ciągu radzieckie metody szybkiego skrawania metali. Szerokie zastosowanie metod Kolesowa podniosło produkcję. Szereg nowych pomysłów wprowadzono w życie w przemyśle odlewniczym.

W państwowych kopalniach węgla w wyniku zastosowania postępowych metod wzrósł urobek, a mechanizacja transportu węgla w porównaniu z 1952 r. wzrosła o 23%.

W przemyśle tekstylnym poza coraz szerszym stosowaniem metody tkaczki Chao-Tsian-Sin i metody opracowanej w 1951 r. zastosowano również nowy system konserwacji wyposażenia, co przyczyniło się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa pracy i podniosło wydajność.

Budownictwo inwestycyjne

=====

W roku ubiegłym asygnowano na budownictwo inwestycyjne o 66% więcej niż w r. 1952. Ogólna suma wkładów kapitałowych sześciu ministerstw przemysłowych Centralnego Rządu Ludowego wzrosła o 106%, w tym w Ministerstwie ciężkiego przemysłu - o 82%, w Ministerstwie przemysłu paliw - o 145%, w I Ministerstwie budowy maszyn - o 141%. Wzrosły także wkłady na budownictwo w innych ministerstwach.

W roku ubiegłym rozpoczęto budowę 34 wielkich obiektów przemysłowych. Wyliczamy tu najważniejsze z nich: wysokowoltazowa linia elektryczna, pierwsza fabryka samochodów, pierwsza pekińska fabryka włókiennicza.

Kontynuowano budowę 80 wielkich obiektów przemysłowych w tym - budowę walcowni i fabryki rur ciągnionych w Ańszańskim kombinacie metalurgicznym, kopalń węgla w Can-żon, hydroelektrycznej stacji w Tyńmań, fabryki przyrządów pomiarowych, dwóch fabryk włókienniczych w Północno-Zachodnich Chinach, cukrowni w Tsyń, papierni w Kantonie. W 1953 r. zostały już ukończone prace budowlane na 36 zakładach, które całkowicie lub częściowo puszczono w ruch. Najważniejszymi z nich są zakłady Ańszańskiego metalurgicznego kombinatu, jak: dział ciężkich wyrobów walcowanych, dział rur ciągnionych, wielkie piece N 7 i N 8. Niezależnie od tego została uruchomiona kopalnia węgla w Chajczou, hydrostacje elektryczne w Fuszun i w Fynsuan, druga termiczna stacja elektryczna w Sjań, elektrownie w miastach Urumezi i Czenczou.

W 1953 r. posunęły się znacznie naprzód badawcze prace geologiczne i w związku z tym rozszerzyły się prace nad projektami w dziedzinie odnośnych inwestycji.

W 1953 roku na budowie siedmiu dróg żelaznych ułożono szyny na przestrzeni 589 km, w tym 182 km na odcinku Lanczou-Tsintsinań, - Lanczou-Sintsiańskiej kolei żelaznej, 163 km na odcinku Czendu-Lucjan - Baoton - Czenudskiej drogi żelaznej. Niezależnie od tego zbudowano 314 km wąskotorowych kolejek w rejonach leśnych.

W 1953 r. budowano i przebudowano 29 dróg szosowych o łącznej długości 4118 km, z czego oddano do eksploatacji 2689 km, w tym 1507 km - nowozbudowanych i 1182 km - przebudowanych.

W 1953 r. zakończono budowę 23 irygacyjnych obiektów, a mianowicie: tamy Sinche na rzece Chuajche, irygacyjnego systemu na rzekach Chuanche, Tsinsche i Wejche, Kanału dla odprowadzenia wody Dulintsiańche w prowincji Chebej i wiele innych. Kontynuowano roboty zabezpieczające na rzece Guajche i wiele innych robót.

Z kredytów państwowych zbudowano szereg pomieszczeń /w tym budynki fabryczne, składy, domy mieszkalne, szkolne i lecznicze/ ogólnej przestrzeni ponad 30 milionów mtr. kwadr. W tym domów mieszkalnych - 12 mln metrów kwadr.

R o l n i c t w o

W wielu częściach kraju wiosną roku ubiegłego panowała susza, a na jesieni - powódzie. Te katastrofy żywiołowe spowodowały poważne szkody w rolnictwie. Jednakże dzięki aktywnemu kierownictwu partyjnych i rządowych instancji w dziele mobilizacji chłopskich mas do walki z tymi katastrofami, dalej dzięki rozwojowi wzajemnej pomocy i spółdzielczości na wsi, a także dzięki wprowadzeniu w życie nowoczesnej rolniczej techniki - globalny zbiór zbóż był wyższy niż 1952 r. Powierzchnia zasiewów pod zboża wyniosła ponad 126 milionów hektarów, a zasiewy roślin technicznych objęły ponad 11 mln hektarów.

Globalny zbiór najważniejszych płodów rolnych w 1953 r. w porównaniu z 1952 wynosił w %:

Ryż	- 103
Pszenica	- 100
Soja	- 106
Bawełna	- 91
Trzcina cukrowa	- 103
Burak cukr.	- 101
Arachidy	- 90
Rzepak	- 92
Sezam	- 108
Tytoń	- 100

W 1953 r. było 2340 gospodarstw państwowych, w tym 59 zmechanizowanych. Te ostatnie uprawiały ponad 140.000 hektarów ziemi i posiadały 1621 hektarów /w przeliczeniu na 15-konne/ i 352 kombajny.

W 1953 r. utworzone 11 stacji maszynowo-traktorowych. Na rolno-technicznych stacjach zorganizowane 30 brygad traktorowych, a przy państwowych zmechanizowanych gospodarstwach - 9.

W roku ubiegłym państwo udzieliło kredytów rolnictwu w wysokości 12.000 miliardów juanów, /nie wliczając w to

kredytów udzielonych państwowym gospodarstwom na cele irygacyjne i kredyt o charakterze miejscowym/ - to jest o 40% więcej niż roku 1952.

Ruch tworzenia rolniczych spółdzielni pracy oraz brygad wzajemnej pomocy znacznie wzmożył się w 1953 r. 43% ogólnej ilości gospodarstw chłopskich zorganizowanych jest w tych brygadach i spółdzielniach. W kraju działało 14.900 rolniczych spółdzielni pracy, obejmujących 275.000 gospodarstw chłopskich. Ilość tych spółdzielni w 1953 roku wzrosła poczwórnie w porównaniu z 1952 r., a ilość gospodarstw chłopskich w nich uczestniczących - 4,7 razy. W stałych brygadach wzajemnej pomocy uczestniczyło 28% wszystkich zorganizowanych chłopów.

W Chińskiej Republice Ludowej przeprowadzono w roku 1953 wielkie roboty nawigacyjne. Odremontowano i rozbudowano znaczną ilość tam, słuz i nawadniających kanałów. Udzielono kredytów na budowę 160.000 kół wodnych. To pozwoliło na zwiększenie przestrzeni nawodnionych o 660.000 hektarów.

Intensywnie rozwijała się hodowla w roku ubiegłym. Znacznie wzrosło pogłowie dużego i drobnego bydła, w tym pogłowie dużego bydła rogatego wzrosło - o 9%, koni - o 7%, owiec - o 12%, świń - o 6%. W kraju pracowały 83 państwowe ферmy hodowlane posiadające ponad 100.000 sztuk zarodowego bydła.

Połowy ryb i produkcja wytworów rybnych wyniosły w 1953 - 1.800.000 ton, tj. wzrosły w porównaniu z rokiem ubiegłym o 9%. W szczególności zwiększyły swą produkcję, bo o 30%, państwowe przedsiębiorstwa połowów, osiągając - 115.000 ton.

W 1953 r. zwiększono obszary sadzenia lasów, w czym aktywny udział brały brygady pracy i produkcyjne spółdzielnie. Kontynuowano intensywnie sadzenie lasów w Północno-Wschodnich Chinach w autonomicznym rejonie Mongolii Wewnętrznej, w Północno-Zachodnich Chinach i w innych częściach kraju. Ogólna przestrzeń ochronnych pasów leśnych /łącznie z lasami wzdłuż brzegów rzek/ wyniosła 400.000 hektarów. Leśne pasy ochronne we wschodniej części prowincji Chenai i zachodniej części prowincji Chebei przyczyniły się już do podniesienia urodzajności przyległych obszarów rolniczych.

Transport i łączność

Plan 1953 roku transportu państwowego Chińskiej Republiki Ludowej, jeśli chodzi o przewozy i obroty ładunków, wykonany został następująco /w %/:

	Przewóz ładunków	Obroty ładunkami
Transport kolejowy	113	122
" morski	111	113
" rzeczny	109	115
" samochodowy	86	108
" lotniczy/cywilny/	140	139

Porównanie z 1952 przewozu i obrotów ładunkami państwowymi mieszanych i prywatnych towarzystw transportowych ilustruje poniższa tablica /w %/:

	Przewóz ładunków	Obroty ładunkami
Transport kolejowy	120	129
" morski	115	102
" rzeczny	156	154
" samochodowy	156	196
" lotniczy /cywilny/	176	184

Długość stale funkcjonujących kolei żelaznych wynosi 24.690 km. Udział państwowych i mieszanych towarzystw transportowych w obrotach ładunkami w roku 1953 wzrósł.

Większość prywatnych przedsiębiorstw transportowych pracowało pod nadzorem miejscowych towarzystw państwowych i dokonywało przewozów po cenach ustalonych dla danej miejscowości.

Rozwój gospodarki narodowej, urzeczywistnienie przodujących doświadczeń radzieckich i spotęgowana w III kwartale walka o wzrost produkcji i oszczędności przyczyniły się do wykonania z nadwyżką planu przewozów na rok 1953. Jednakże plan wykorzystania środków transportowych nie został wykonany. Na niektórych odcinkach głównych linii nie było dostatecznej przepustowości. Pomimo znacznego zwiększenia środków transportowych - transport nie zaspokoił jeszcze rozrastających się potrzeb gospodarki narodowej.

Ilość pocztowo-telegraficznych biur i oddziałów wzrosła o 5% w porównaniu z 1952 r. Plan pocztowo-telegraficznych operacji wykonany został w 112% i operacji tych było o 25% więcej niż w roku poprzednim.

Handel wewnętrzny i zagraniczny

W wyniku wzrostu produkcji przemysłowej i rolniczej oraz na skutek zwiększenia się siły nabywczej ludności w 1953 r. nieprzerwanie wzrastały obroty handlu wewnętrznego i zagranicznego. Plan skupu państwowych organizacji handlowych /Ministerstwa Handlu, Ministerstwa Zaopatrzenia w Środki Żywnościowe i Ministerstwa Handlu Zagranicznego/

wartościowo był wykonany na 119%. W porównaniu z 1952 r. skup wzrósł o 29%. Plan realizacji zbytu wykonany był na 112%, sprzedaż towarów wzrosła o 49%. W tym plan skupu towarów towarzystw podlegających Ministerstwu Handlu Zagranicznego wykonany był na 115% i wartościowo wzrósł o 24%. Plan realizacji zbytu tych towarów wykonany był na 110%, sprzedaż wzrosła w porównaniu z 1952 r. - o 45%. Zakup najważniejszych w 1953 r. w porównaniu z 1952 r. - w % - przedstawiał się następująco: nasion oleistych - 129, cukru - 237, papieru - 125, sprzętu przemysłowego - 165. Realizacja zbytu najważniejszych w 1953 r. w porównaniu z 1952 r. towarów kształtowała się następująco /w %/: tkanin bawełnianych - 152, węgla - 120, nafty - 160, roślinnych tłuszczów jadalnych - 159, cukru - 231, papieru - 144, soli jadalnej - 113, sprzętu przemysłowego - 168.

Polityka planowych zakupów i planowego zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe, zainaugurowana w listopadzie 1953 r., szeroka akcja uświadamiająca rolę państwa w okresie przejściowym - przyczyniły się do niebywałego podniesienia się świadomości mas chłopskich. Chłopi zaczęli intensywnie sprzedawać swe nadwyżki zbóż państwu. Plan zakupu artykułów żywnościowych w r. 1953 wykonany został w 127%, co w porównaniu z 1952 stanowi wzrost o 29%. Plan zaopatrzenia ludności w żywność wykonany został w 117% i poziom roku poprzedniego został przekroczony o 48%.

Sieć państwowych przedsiębiorstw handlowych została w 1953 r. rozszerzona.

Plan obrotów handlu detalicznego, spółdzielczości, zaopatrzenia, zbytu i spożycia został wykonany na 122%, co oznacza w porównaniu z r. 1953 - wzrost o 67%. Sprzedaż towarów powszechnej konsumpcji wzrosła o 69%, a materiałów zużywanych w rolnictwie - o 56%. Plan zakupu artykułów rolniczych i towarów pomocniczych rzemiosł chłopsstwa wykonany został na 105%, co oznacza wzrost w porównaniu z 1952 r. - o 45%.

W 1953 r. w Chinach Ludowych działało 32.313 spółdzielni zaopatrzenia, zbytu i spożycia, z ogólnej ilości członków 157.750 tysięcy osób. Wkłady tych członków wzrosły w 1953 r. o 18%.

Udział państwowej i spółdzielczej sieci w obrotach hurtowych na rynku wewnętrznym stanowił 70%, a w obrotach handlu detalicznego 8 głównych miast Chin: Pekinu, Tsiantsinu, Shanghaju, Uchań, Kantonu, Czuntsinu, Sian i Szenia - 38%. Obroty towarowe prywatnych przedsiębiorstw handlowych wzrosły w 1953 r. w porównaniu z 1952 r. - o 16%.

Chińska Republika Ludowa kontynuuje rozszerzenie swych stosunków handlowych z innymi państwami. W roku 1953 ponad 50 państw dokonywało transakcji handlowych z Chinami Ludowymi. Obroty handlu zagranicznego Chin wzrosły w porównaniu z 1952 r. o 36%, w tym import o 38%, co stanowi 106% planu, a eksport - o 33%, tj. 97% planu. Obroty handlowe ze Związkiem Radzieckim wzrosły w 1953 w porównaniu z rokiem poprzednim - o 33%, a z krajami Demokracji Ludowej - o 25%.

Udział Związku Radzieckiego i krajów D.L. w ogólnych obrotach handlu zagranicznego Chin Ludowych stanowił w 1953 r. - 75%. W 1953 r. obroty handlowe z krajami kapitalistycznymi wzrosły o 52% w porównaniu z 1952 r.

Udział państwowych handlowych organizacji w handlu zagranicznym wynosił 92%, a prywatnych 8%.

Wzrost zatrudnienia robotników i pracowników,
wzrost wydajności pracy i podniesienia stopy
życiowej świata pracy

W 1953 r. w dalszym ciągu wzrastała liczba robotników i pracowników zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki narodowej Chin Ludowych. Komunikat Urzędu Statystycznego podaje następujące dane, świadczące o wzroście zatrudnienia:

	Ilość zatrudnionych robotników i pracow- ników na koniec 1953 /w 1000/	Wzrost w % w porówn. z 1952
Ogólna liczba zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki	13.740	15
w tym:		
w przemyśle państwowym, spółdzielczym i mieszanym	3.890	21
w transporcie i łączności	776	12
w przedsiębiorstwach państwowego i spółdzielczego handlu	1.500	72
w państwowych i mieszanych finansowych przedsiębiorstwach	377	9
w państwowych przedsiębiorstwach rolnictwa i leśnictwa	185	-

Wydajność pracy robotników w 1953 r. w państwowych i mieszanych przedsiębiorstwach wzrosła w porównaniu z 1952 rokiem o 13%, w tym w przemyśle energetycznym - o 12%, w węglowym - o 16%, w naftowym - o 17%, metalurgii czarnej - o 16%, w metalurgii kolorowej - o 16%, w przemyśle budowy maszyn - o 21%, w chemicznym - o 26%, w gumowym - o 13% i w tekstylnym - o 10%.

Roczne realne płace robotników i pracowników państwowych i mieszanych przedsiębiorstw wzrosły średnio w porównaniu z r. 1952 o mniej więcej 5%.

Ubezpieczenia społeczne objęły w 1953 r. - 4.802 przedsiębiorstwa, tj. o 22% więcej niż w r. 1952. Ze świadczeń ubezpieczeń społecznych korzystało 4.830 tys. osób, tj. o 46% więcej niż w 1952 r. Wpływy funduszu tych ubezpieczeń wzrosły o 40%.

Kultura i oświata

W Chińskiej Republice Ludowej w 1953 r. kultura i oświata rozwijały się w dalszym ciągu. Zostały zakończone podstawowe prace nad uporządkowaniem systemu wyższych zakładów naukowych. Realizowano reformę nauczania, w wyniku czego podniosła się jego jakość. W celu zaspokojenia potrzeb państwowego gospodarczego budownictwa i wychowania nowych kadr produkcyjnych szczególną uwagę zwrócono na uporządkowanie i wzmocnienie systemu wyższych technicznych zakładów naukowych. Jednocześnie tworzone nowe zakłady, jak np.: Pekijski Instytut Naftowy, Instytut Przemysłowy Centralnych Chin, Instytut Budowlany Chin Centralno-Południowych i inne.

W wyższych zakładach naukowych pracowało w 1953 r. ponad 4.200 aspirantów. Ilość studentów wzrosła w porównaniu z 1952 r. o 11% i wynosiła - ponad 212.000 osób.

Do średnich szkół w 1953 r. uczęszczało 3.628 tysięcy osób, czyli o 15% więcej niż w roku poprzednim. Ilość uczących się w średnich szkołach typu przyspieszonego dla robotników i chłopów wzrosła w 1953 r. o 37%. W szkołach specjalnych ilość uczniów wzrosła o 18%.

W 1953 r. szczególną uwagę zwrócono na rozwój szkolnictwa powszechnego, w wyniku czego znacznie podniesiono poziom nauczania. Do szkół początkowych uczęszczało 51.500 tysięcy dzieci.

W skład Akademii Nauk Chińskiej Republiki Ludowej wchodziło 34 naukowo-badawczych instytutów, a ilość pracowników naukowych w 1953 r. wzrosła o 53% w porównaniu z 1952 r.

Liczba łóżek w zakładach leczniczych Ministerstwa Zdrowia wzrosła o 18% i wynosiła ponad 154.000. W zakładach leczniczych sześciu ministerstw przemysłowych liczba łóżek wynosiła 33.300 oraz 8.900 - w nocnych domach wypoczynkowych.

W 1953 roku rozwijał się sport. W 243 wielkich imprezach sportowych wzięło udział 140.000 uczestników.

Na terenie Chin Ludowych funkcjonowało w 1953 roku 783 kin stałych i 2.254 kin ruchomych. Ilość widzów wynosiła ponad 750 milionów osób. W kraju działało 2.442 pałace kultury, 148 państwowych grup teatralnych.

Liczne umowy handlowe, zawarte z krajami Demokracji Ludowej oraz z krajami kapitalistycznymi pozwalają Niemieckiej Republice Demokratycznej na coraz większe obroty handlu zagranicznego.

/za/

RUMUNSKA REPUBLIKA LUDOWA

Znaczny rozwój przemysłu ciężkiego

W latach ubiegłych rząd rumuński przeznaczył wielkie sumy na wyposażenie przemysłu w najnowocześniejsze urządzenia i maszyny w celu podniesienia technicznego poziomu produkcji.

W krótkim stosunkowo czasie zbudowany został w Rumunii silny przemysł maszynowy. W ostatnich latach w Rumunii produkowano już seryjnie obrabiarki, urządzenia dla przemysłu naftowego i górnictwa, maszyny dla budownictwa, skomplikowane maszyny rolnicze, a także maszyny i urządzenia dla przemysłu tekstylnego i spożywczego. W latach 1948-1954 produkowano tam 160 typów maszyn o najwyższej wydajności. W wyniku tego wartość wyposażenia przemysłu hutniczego wzrosła w roku bieżącym w porównaniu z r.1948 o 732%, zaś w przemyśle naftowym o 507%.

Postęp techniczny w przemyśle pozwolił na daleko idącą mechanizację ciężkich robót. W przemyśle węglowym mechanizacja robót wyniosła w roku bieżącym 97,91%, w transporcie 74,62%, w hutnictwie zmechanizowano ładowanie wielkich pieców oraz spust stali.

W kopalniach rudy żelaznej transport zmechanizowany został w 89%, zaś w kopalniach metali kolorowych w 90%.

Wydajność pracy zwiększona została także i przez to, iż w samym tylko przemyśle naftowym w latach 1948-1953, zastosowano przy robotach wiertniczych przeszło 1600 nowych elementów technicznych.

Instytut Energetyczny przy Rumuńskiej Akademii Nauk opracował metodę dokładnego obliczania siły zwarcia w wielkich transformatorach. W technice cieplnej zastosowano metodę zużycia gazów z wielkiego pieca przy procesie spiekania rudy żelaznej, co pozwoliło na 200% zwiększenie wydajności tego pieca.

Wprowadzono również nowe usprawnienia techniczne przy produkcji stali do łożysk kulkowych, ogniotrwałych cegieł z dolomitu, acetyleny, gazu metanowego, kwasu siarkowego, oraz cementu na bazie gipsu, mas plastycznych, kauczuku syntetycznego, nylonu, oraz leków takich jak ramifon, penicylina i nitrofuran.

Techniczne udoskonalenie produkcji jest głównie wynikiem inicjatywy rumuńskich mas pracujących. W I półroczu bieżącego roku zastosowano w produkcji 12.000 projektów racjonalizatorskich i nowatorskich.

Jednym z istotnych wyników postępu technicznego jest stałe podnoszenie się jakości metali oraz wyrobów przemysłu budowy maszyn. W Rumunii produkuje się obecnie wysokowartościową stal do łożysk kulkowych, które stosowane są przy budowie traktorów i maszyn przemysłowych. Przemysł hutniczy produkuje stal stopową o wysokiej jakości, której używa się do produkcji łańcuchów gąsienicowych, podnoszących znacznie wydajność pracy traktorów typu "KD-35".

Przemysł hutniczy produkuje również stopy stali z wolframen, chromem oraz vanadem.

Podczas gdy w roku 1949 produkowano motory o sile 8,15 i 25 HP, przemysł budowy maszyn wytwarza obecnie seryjnie motory o sile 120 do 220 HP. Tokarki produkowane w 1948 robiły jedynie 550 obrotów na minutę; tokarki typu "JA-62" wytwarzane obecnie robią 1200 obrotów na minutę.

Dużą część maszyn, obrabiarek oraz urządzeń przemysłowych przeznacza Rumunia na eksport.

W roku 1938 udział produktów przemysłowych w rumuńskim eksporcie wynosił 1,79%, w r.1953 wynosił on 17,8%.

/za/

VIETNAMSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rozwój rolnictwa

Agencja Sinhua donosi, iż vietnamscy chłopcy na niedawno uwolnionych terenach otrzymali pomoc od rządu w celu zagospodarowania odłogów.

Od chwili wyzwolenia w prowincji Tai-Bin /delta rzeki Czerwonej/ zaczęto uprawę 1.300 ha zaniedbanych wskutek wojny obszarów. W prowincji Nam-Din zaorano 1.000 ha, zaś w prowincji Bak-Ziaig - 2.000 ha. Chłopi prowincji Bing-Fuk zakończyli zaczęta w październiku budowę kanałów irygacyjnych, które nawadniać będą setki hektarów ziemi.

/za/

EUROPEJSKIE KRAJE KAPITALISTYCZNE

EUROPEJSKA UNIA PŁATNICZA

Rozliczenia listopadowe

Według danych "Nouvelles Zürcher Zeitung" rozrachunek listopadowy poszczególnych krajów - członków Europejskiej Unii Płatniczej kształtował się następująco:

Do krajów wierzycielskich należała w listopadzie Szwajcaria, która wykazała nadwyżkę w wysokości 5,3 mil. \$ / w październiku 0,7 mil. \$ /, czyli 23,4 / w październiku 3,2 / mil. franków szwajcarskich. Podkreślić należy, że Szwajcaria w listopadzie posiadała ujemne saldo bilansu płatniczego z tytułu obrotów bieżących w wysokości 9,6 mln fr. szw. jednakże dokonana przez rząd francuski za pośrednictwem EPU spłata w wysokości 33 mil. fr. szw. kredytu, udzielonego przez banki szwajcarskie w 1952 r. w wysokości 100 mil. fr. szw., przyczyniła się w znacznym stopniu do wyżej wymienionej nadwyżki w EPU.

Mimo tej częściowej spłaty kredytu wobec Szwajcarii, Francja wykazała w EPU w listopadzie nadwyżkę w wysokości 12,4 mil. \$ / w październiku 6,2 mil. \$ /

Głównym krajem wierzycielskim była w listopadzie Holandia, która wykazała nadwyżkę w wysokości 21 mil. \$ / 3,2 mil. \$ w październiku /.

Nadwyżka Niemiec Zachodnich zmniejszyła się do 10,8 mil. \$ / 12,4 mil. \$ w październiku / Nadwyżka Belgii wyniosła 10,3 mil. \$ / 4,4 / Nadwyżka Wielkiej Brytanii zmniejszyła się znacznie, wyniosła bowiem 5,2 mil. \$ w porównaniu z 13,8 mil. \$ w październiku. Saldo dodatnie Islandii wyniosło 0,1 mil. \$ /, czyli w porównaniu z październikiem pozostało niezmienione.

Dwa kraje, a mianowicie Grecja i Turcja, które wykazywały nadwyżkę w rozrachunku październikowym miały w listopadzie deficyt. Grecki deficyt wyniósł w listopadzie 1,3 mil. \$ wobec październikowego salda dodatniego w wysokości 4,2 mil. \$, podczas gdy deficyt Turcji wyniósł 0,2 mil. \$ wobec październikowej nadwyżki w wysokości 1,1 mil. \$.

Pozostałe kraje miały w listopadzie deficyty wobec Europejskiej Unii Płatniczej / w dolarach w porównaniu z październikiem /: Austria 12,2 / 5,6 / mil., Dania 0,5 / 8,5 / mil., Norwegia 11,8 / 7 / mil., Szwecja 14,9 / 9,7 / mil., Włochy 19,3 / 9,8 / mil. oraz Portugalia 3,7 / 4 / mil.

Miesięczne spłaty ratalne w ramach bilateralnych układów, dotyczących konsolidacji starych długów osiągnęły w listopadzie ogółem 5,1 mil. \$ wobec 5,1 mil. \$ w październiku 8,9 mil. \$ w wrześniu, 6,2 mil. \$ w sierpniu oraz 26,1 mil. \$ w lipcu.

Globalna suma dokonanych dotychczas płatności wyniosła 51,4 mil \$, /46,3 mil \$ w październiku/, co stanowi 8,1 /7,3 w październiku/ % odroczonego starych długów, które wynoszą 633,6 mil \$.

Poniższe zestawienie ilustruje kształtowanie się spłaconych rat listopadowych według krajów dłużniczych i wierzycielskich/ dane w mil \$/:

Kraje dłużnicze

	<u>lipiec/paźdź.</u>	<u>listopad</u>	<u>ogółem</u>
Dania	2,6	0,3	2,9
Francja	8,4	2,1	10,5
Włochy	3,3	-	3,3
Norwegia	1,8	0,5	2,3
W.Brytania	30,2	2,2	32,4
Razem	46,3	5,1	51,4

Kraje wierzycielskie

Austria	1,0	0,1	1,2
Belgia/Luxemb.	7,1	1,5	8,6
Niemcy zach.	27,1	0,8	27,9
Holandia	4,0	1,0	5,0
Portugalia	0,6	0,2	0,8
Szwecja	2,9	0,7	3,7
Szwajcaria	3,5	0,7	4,2
Razem	46,3	5,1	51,4

Przy rozpatrywaniu wpływu miesięcznych spłat długów na kumulatywną pozycję państw członkowskich, należy uwzględnić, iż obecnie wszystkie rozrachunki w ramach EPU dokonywane są w 50% w złocie, a w 50% drogą kredytu.

Skumulowane pozycje płatnicze państw członkowskich EPU
deficyt /-/ nadwyżka /+/ w mil dolarów:

	saldo na 31.10.54	działanie płatności bilateralnych	bieżące saldo miesięczne	saldo na 30.11.54r.
Austria	+ 117,6	- 0,2	- 12,2	+ 104,2
Belgia/Lux.	+ 280,1	- 3,0	+ 10,3	+ 287,4

Dania	- 201,6	+ 0,7	- 0,5	- 201,5
Francja	- 496,8	+ 4,2	+ 5,7	- 486,9 ^{1/}
Niemcy Zach.	+ 968,9	- 1,7	+ 10,8	+ 978,0
Grecja	- 55,7 ^{2/}	"	- 1,3	- 57,0 ^{2/}
Islandia	- 11,9	"	+ 0,1	- 11,8
Włochy	- 199,9	-	19,3	- 219,2
Holandia	+ 317,4	- 2,0	+ 21,0	+ 336,4
Norwegia	- 177,8	+ 0,9	- 11,8	- 188,7
Portugalia	+ 21,5	- 0,3	" 3,7	+ 17,5
Szwecja	+ 112,6	- 1,5	- 14,9	+ 96,2
Szwajcaria	+ 332,1	- 1,4	+ 5,3	+ 336,0
Turcja	- 227,1	-	- 0,2	- 227,3 ^{3/}
W.Brytania	- 680,2	+43	+ 5,2	- 670,7

Razem	+2150,3	+10,2	+ 58,3	+2155,7
	-2050,9	-10,2	- 65,0	-1063,0

1/ z wyłączeniem wpłaconego przez Francję poza jej kwotę do 30 czerwca 1954 r. złota w wysokości 362,4 mil.

2/ wyrównanie wyłącznie spłatą w złocie

3/ z tego 167,3 mil płatne w złocie poza kwotę.

Wpływy Unii w złocie wyniosły w listopadzie 33,3/22,4/ mil \$, zaś wydatki Unii w złocie 35,8/25/ mil \$. Na skutek większych wydatków niż wpływów rozporządzalne rezerwy gotówkowe EPU spadły o 2,4 mil \$ i wyniosły 428,5 /430,9/ mil \$.

PORTUGALIA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W okresie styczeń-sierpień 1954 r. eksport portugalski wzrósł do 4,5 mld. eskudów 1/ wobec 3,75 mld. w odpowiednim czasie 1953 r. Tonażowe wywóz zwiększył się z 1.180 tys. ton do 1.300 tys. ton, a więc o 10%, podczas gdy wartość jego podniosła się o 20%. Świadczy to o lepszym kształtowaniu się cen eksportowych. Również wartość i tonaż importu portugalskiego zwiększyły się: z 1.789 tys. ton do 2.050 tys. ton i z 5.788 mln esk. do 6.341 mln esk. W rezultacie takiego rozwoju handlu zagranicznego nadwyżka importowa spadła z 2.034 mln esk. w styczniu-sierpniu 1953 r. do 1.893 mln esk. w styczniu-sierpniu 1954 r. tj. o 7%.

1/ 1 \$ = 28 95 eskudów.

W porównaniu z rokiem poprzednim eksport portugalski rozwijał się lepiej w odniesieniu do pewnych pozycji.

Globalny wywóz korka wzrósł w okresie styczeń-sierpień 1954 r. o 7% objętościowo i 28% wartościowo osiągając 968.565.000 esk. Na uwagę zasługuje objętościowa poprawa w eksporcie tekstylii bawełnianych z 7 tys. ton do 10 tys. ton i z 439 mln eskudów do 503 mln eskudów w okresie sprawozdawczym, mimo iż ceny spadły przeciętnie o 10%.

Wywóz win zwykłych, stanowiących jak wiadomo jedną z poważnych pozycji eksportu portugalskiego wyniósł w badanym okresie sprawozdawczym 163,69 mln eskudów i 620.723 hl, tj. o 15% więcej wartościowo i 38,5% ilościowo w porównaniu z odpowiednim okresem 1953 r. Należy zaznaczyć, iż 90% wywożonego wina zwykłego zakupują portugalskie posiadłości zamorskie.

Eksport portwajnu, kierujący się głównie do Wielkiej Brytanii zwiększył się z 129.000 hl i 167 mln eskudów do 143.000 hl i 190 mln eskudów.

Eksport konserw rybnych wzrósł z 16.000 ton do 19.000 ton i z 241 mln esk. do 278 mln esk. Wzrost cechuje również eksport wyrobów z drzewa, pirytów, miedzi, migdałów, pewnych wyrobów szklanych.

W przeciwieństwie do pomyślniejszego rozwoju eksportu wyżej wymienionych pozycji, wywóz innych artykułów spadł. Należy tu wymienić przede wszystkim rudy wolframu, których wywiezione co prawda więcej niż w r. ub. jednak po cenie o 35% niższej.

Dane dotyczące importu portugalskiego wskazują na jego ilościowy wzrost w porównaniu z 1953 r. Dzięki przeciętnie niższej cenie importowej sprowadzanych towarów ogólna wartość przywozu nie wzrosła w tym samym stopniu co objętość. Spadek cen dotknął przede wszystkim surowce i półfabrykaty, wełnę, skóry, nasiona oleiste, węgiel, miedź, żelazo i stal, siarczany amonu oraz pewne artykuły spożywcze np. pszenicę i cukier. W mniejszej mierze potaniał import tytoniu, dętek, wyrobów z żelaza, papieru i samochodów. Jedynie ceny takich produktów jak bawełna, masy papiernicze, produkty naftowe, oleje jadalne i samochody ciężarowe zwiększyły się, niekiedy o 10%. Wartość przywozu maszyn spadła w porównaniu z okresem styczeń-sierpień 1953 r. do 326 mln esk. z 385 mln esk.

Poważna ekspansja krajowego przemysłu rafineryjnego/SACOR-towarzystwo rafinacji paliw/ spowodowała, iż dostawy ropy naftowej zwiększyły się objętościowo o 320% i wartościowo o 311%.

Import węgla wyniósł w okresie styczeń-lipiec 1954 r. /dane za sierpień nie są znane/ 262.604 ton, tj. o 26.569 ton mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Głównym dostawcą tego paliwa była W. Brytania - 185.226 ton/ 202.481/ na drugim miejscu uplasowały się Niemcy zachodnie - 39.213 ton/38.545/. W roku bie-

żącym należy zanotować pojawienie się ponownie USA jako dostawcy węgla do Portugalii z ilością 26.247 ton. Zdaniem "Daily Freight Register" dostawy z USA mają skompensować spadek importu węgla z Polski/2.823 ton wobec 14.572 t/ oraz ustanie dostaw z Belgii i Marokko Francuskiego.

Z analizy struktury strefowej handlu zagranicznego Portugalii wynika, iż terytoria zamorskie uczestniczyły w 16% jej importu, a w 27% eksportu metropolii. Z krajów zagranicznych największy udział w wymianie towarowej Portugalii posiadają kraje OEEC i ich posiadłości zamorskie, odbierając około 44% eksportu portugalskiego i dostarczając około 63% importu do tego kraju. W porównaniu z odpowiednim okresem 1953 r. udział krajów OEEC w handlu zagranicznym Portugalii wzrósł /z 42% i 61%/.

W okresie styczeń-sierpień 1954 r. USA i Kanada uczestniczą w około 9% przywozu portugalskiego i 12% eksportu, wobec 13% i 18% w odpowiednim okresie 1953 r.

Poniższa tabela obrazuje rozwój wymiany handlowej Portugalii z ważniejszymi partnerami kapitalistycznymi w okresie styczeń-czerwiec 1954 i 1953 oraz w lipcu i sierpniu 1954.

Grudzień-styczeń

1953 1954

lipiec-sierpień

1954 1954

Import w mln esk.

W. Brytania	730	770	120	119
Niemcy zachodnie	415	597	130	123
USA	513	325	62	109
Francja	240	316	68	60
Belgia	291	228	57	206
Irak	-	191	...	...
Szwajcaria	144	147	36	28
Holandia	94	126	24	34
Włochy	135	112	22	38

Eksport w mln esk.

W. Brytania	329	449	83	92
USA	477	388	55	59
Niemcy zachodnie	190	201	34	40
Belgia	107	125	17	16
Francja	97	114	22	22
Hiszpania	11	102	...	...
Marokko Franc.	41	99	20	16
Włochy	90	73	17	11

W handlu z krajami obozu pokoju uderzającym zjawiskiem jest wzrost eksportu portugalskiego do ZSRR, który plasuje się obecnie na 5 miejsce w rzędzie odbiorców towarów portugalskich.

Wymianę towarową Portugalii z niektórymi krajami obozu pokoju obrazuje tabela/ w tys. eskudów/:

	eksport		import	
	1954	1953	1954	1953
	I półrocze		I półrocze	
ZSRR	118.590	77.650	...	
Czechosłowacja	11.600	3.000	5.800	3.000
Rumunia	5.800	...	...	

F i n a n s e

Skumulowane saldo płatnicze Portugalii wobec EPU jest nadal dość wysokie, jednak w porównaniu z latami ubiegłymi wykazuje ono spadek. Na dzień 30.X globalna pozycja płatnicza Portugalii wobec EPU wyniosła + 21,5 mln zł wobec + 51,3 mln w końcu września 1953 r. Przeciętna pozycja płatnicza miesięczna w ciągu trzech pierwszych kwartałów 1954 r. przedstawiała się następująco:

/ w mln eskudów/ 28.95 esk. = 1 zł

	1953	1954
1 kwartał	+ 2	+ 14
2 "	- 9	- 90
3 "	- 85	- 129
październik	- 52	- 116

Stopniowy spadek nadwyżki portugalskiej w EPU spowodowany jest częściowo działaniem zarządzeń władz portugalskich, zmierzających do obniżenia nadmiernej pozycji wierzycielskiej strefy eskuda w tej organizacji. Zarządzenia te polegały przede wszystkim na podwyższeniu stopnia liberalizacji, który wyniósł 92,5% na 1.XI.1954 r., a więc jest jednym z najwyższych w krajach OEEC. Prócz tego zablokowano 30% wpływów dewizowych z eksportu pewnych produktów oraz ustanowiono bardziej ścisłą kontrolę dewizową.

Bilans płatniczy strefy eskuda wobec wszystkich krajów obcych zamyka się saldem dodatnim, dzięki pewnej nadwyżce pozycji usługowych metropolii i wysokiemu saldu dodatniemu w wymianie towarowej terytoriów zamorskich z zagranicą.

W pierwszym półroczu 1954 r. bilans płatniczy zamknął się nadwyżką 912 mln eskudów wobec 688 mln eskudów w odpowiednim okresie 1953 r. W poszczególnych miesiącach 1954 i 1953 nadwyżka ta kształtowała się następująco:

w mln eks.

	1953	1954
styczeń	+ 14	+ 313
luty	+ 106	+ 255
marzec	+ 317	+ 271
kwiecień	+ 138	+ 33
maj	+ 30	+ 74
czerwiec	+ 83	+ 104
Ogółem	+ 668	+ 912

Pomyślna pozycja bilansu płatniczego znajduje swój wyraz ze wzrostu rezerw brutto złota i dewiz/foreign assets of Central Bank/ z 16,930 mln eskudów w sierpniu 1953 do 17,690 mln w grudniu 1953 i 18,480 mln eskudów w sierpniu 1954 r.

Nadwyżka bilansu płatniczego i wzrost rezerw dewizowych powodują ekspansję wewnętrznego obiegu monetarnego. W okresie czerwiec 1953-czerwiec 1954 ilość pieniądza rozporządzalnego wzrosła z 28,990 mln eskudów do 31,910 mln eskudów, przy czym ilość banknotów w obiegu wzrosła z 8,370 mln eskudów do 9,010 mln eskudów, a depozyty z 20,360 mln do 22,900 mln esk.

Produkcja

Program rozwoju gospodarczego Portugalii na lata 1953-1958 ma oficjalnie przyczynić się do rozwoju rolnictwa, wzrostu produkcji energii elektrycznej, budowy przemysłu ciężkiego, rozwoju sieci transportowej i komunikacyjnej. Poniżej podajemy tabelę obrazującą szczegóły programu rozwoju gospodarczego metropolii^{1/} w mln eskudów/:

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	Ogółem
1. Inwestycje roln.	174	176,8	229,3	247	253,6	209,3	1.290
2. Inwestycje w przemysł	1.179	896	634,5	553,3	210,5	142,5	3.616
3. Komunikacja, transport	320,5	440,9	340,4	426,5	479,7	412,8	2.420,8
4. Inne	40	195	44	37,5	25	32,5	375
Ogółem:	1.713,5	1709,7	1248,2	1264,5	968,8	791,1	7.701,8

^{1/} w odróżnieniu od programu dla terytoriów zamorskich.

1/3 kredytów programu przeznaczona jest na elektryfikację, 1/3 na rozwój transportu i komunikacji, a zaledwie 1/6 na rozwój rolnictwa i 1/6 na cele przemysłu poza elektryfikacją/ tzn. na rozwój przemysłu rafineryjnego, żelaza i stali, nawozów sztucznych, blachy białej, papieru etc../.

Nawet burżuazyjni ekonomiści muszą przyznać, iż ta proporcja wydatków inwestycyjnych rządu portugalskiego jest niesłuszna z gospodarczego punktu widzenia. Udział rolnictwa w ogólnych inwestycjach jest bowiem nadzwyczaj słaby, natomiast wydatki na komunikację są rozdęte i nieusprawiedliwione obecną sytuacją w transporcie wewnątrz kraju.

Nie ulega wątpliwości, iż przyznanie priorytetu wydatkom komunikacyjnym podyktowane zostało względami w pierwszym rzędzie strategicznymi, a dopiero potem czysto gospodarczymi. Wynika to zresztą wyraźnie z przemówienia portugalskiego ministra komunikacji, wygłoszonego w połowie roku ubiegłego.

Łączne wydatki inwestycyjne rządu portugalskiego w okresie 1953-1958 są bardzo skromne w zestawieniu z rzeczywistymi potrzebami kraju, a nawet z istniejącymi możliwościami jego pokrycia. Przeciętny roczny poziom inwestycji wyniesie około 3,5% produktu narodowego brutto w 1953/ obliczonego wg. metod burżuazyjnych/.

W przeciwieństwie do programów rozwoju gospodarczego, realizowanych w innych krajach, program portugalski przewiduje stopniowy spadek inwestycji z roku na rok. W związku z tym powstaje niebezpieczeństwo bezrobocia, jakie musi nastąpić w momencie, gdy szereg projektów rządowych zostanie skończonych, a nowe nie będą zaczynane. Słaby rozwój tempa prywatnych inwestycji nie pozwoli na zaabsorbowanie tych zbędnych sił roboczych.

Wytyczne i osiągnięcia programu inwestycyjnego w odniesieniu do poszczególnych gałęzi gospodarki krajowej omawiamy poniżej w związku z ogólną sytuacją w rolnictwie i przemyśle portugalskim.

I. Rolnictwo

Produkcja rolnicza Portugalii w 1953/ dane przewidyryczne/ przedstawiała się następująco:

pszenica	tys ton	640
kukurydza	tys hl	4.315
żyto	tys ton	171
ryż	tys ton	129
owies	tys hl	2.871
jęczmień	tys hl	1.902
bób	tys hl	799
fasola	tys hl	379

groch	tys.hl	158
wino	tys.hl	11.926
oliwa	tys.hl	1.198 ^{1/}

Produkcję artykułów hodowlanych obrazuje tabela

	w tys. ton	
	<u>1953</u>	<u>1952</u>
mięso ogółem	126	120
wołowina i cielęcina	34	28
baranina, mięso owcze	16	17
wieprzowina	54	54
mleko	216	228
masło	2,1	2,1
ser	10	10
jaja	20	20

W roku bieżącym dzięki naogół pomyślnym warunkom atmosferycznym produkcja rolna wzrosła. Zbiory pszenicy mają wynieść ok. 707 tys. ton, a więc przekraczają o 50% przeciętną roczną zbiorów za ostatnie 10 lat.

Plony ryżu osiągnęły ok. 135.000 ton. Zbiory kukurydzy na terenach nawodnionych przekraczają poziom z 1953 r., jednak na terenach nie nawodnionych obserwuje się silny spadek plonów. Produkcja wina utrzymuje się nadal na wysokim poziomie, przy czym ceny jego nadal spadają mimo interwencyjnej akcji rządu. Słabe natomiast wypadły zbiory oliwek w związku z czym produkcja oliwy spadła do 50 mln litrów.

Mimo względnie wyższego poziomu produkcji rolniczej Portugalii, rolnictwo w kraju jest nadal zacofane i ściśle uzależnione od warunków klimatycznych. Niski poziom agrotechniki powoduje, iż kraj nie jest w stanie zapewnić sobie samowystarczalność w odniesieniu do wielu produktów jak zboża, mięsa, cukier, mimo iż przeciętna konsumpcja jest niezwykle niska. Deficyt żywnościowy Portugalii oceniany jest na około 200.000 ton zboża rocznie i pokrywany jest m.in. konsumpcją produktów zastępczych.

Istnienie wielkich posiadłości ziemskich oraz system wydzierżawiania działek na bardzo ciężkich warunkach powoduje, iż wydajność pracy rolnika jest bardzo słaba, a jego przeciętny dochód bardzo niski. Tym samym rynek wewnętrzny na towary przemysłowe jest bardzo zwężony.

Wysiłek inwestycyjny państwa w kierunku wzmocnienia produkcji rolniczej wyraża się łączną sumą /1953-1958/ 1.290 mln eskudów, a więc bardzo niską w stosunku do prawdziwych potrzeb.

^{1/} inne źródła podają 800 tys. hl

Z sumy tej 556 mln eskudów przeznaczają się na prace nawodnieniowe, zwłaszcza na południu kraju, przy czym przewiduje się meljorację około 40.000 ha ziemi. 464 mln eskudów przeznaczają się na akcje zalesienia, mającą wielkie znaczenie dla gospodarki krajowej. W 1954 r. akcją tą mają objąć 7.300 ha. Ostatnią pozycję inwestycji rolniczych stanowi akcja osiedleńcza na terenach nowonawodnionych oraz na ugorach. Tymczasem przewidziane jest zagospodarowanie zaledwie 837 rodzin. Ogólna kwota wydatków na te cele wynosi tylko 270 mln.

II. P r z e m y s ł

a/ Przemysły podstawowe/ uwzględniane w programie inwestycyjnym /

W latach 1953-1956 przewiduje się wydatkowanie następujących sum na rozwój przemysłu:/ w mln eskudów/:

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	Ogółem
Przemysł ogółem:	1179	896	635	553	210	143	3616
z tego:							
elektryczność	829	758	438	358	210	143	2736
przemysł stalowy	45	38	77	90	-	-	250
przemysł rafinacji ropy naftowej	280	-	-	-	-	-	280
przemysł nawozów azotowych	25	50	50	40	-	-	165
przemysł blachy blachej	-	50	40	30	-	-	120
przemysł celulozowy i papierniczy	-	-	30	35	-	-	65

Rozwój przemysłowy Portugalii charakteryzuje priorytet rozbudowy przemysłu elektrycznego, a zwłaszcza elektrowni wodnych. Tłumaczy się to niedostatkiem innych źródeł energetycznych i poważnymi możliwościami wykorzystania energii wodnej.

W okresie od 1948 do 1952 zainstalowana moc elektrowni w Portugalii wzrosła z 334.000 kW do 658.000 kW a produkcja energii elektrycznej z 811 mln kW do 1.377 mln kW

w 1953 r. w sierpniu 1954 r. produkcja ta wyniosła 128,4 mln kWh wobec przeciętnie miesięcznie 114,8 mln kWh w 1953 r.

Wzrost produkcji elektryczności przypada całkowicie na elektrownie wodne, które dostarczyły w 1952 r. 89,3% ogólnej wytwórczości energii elektrycznej wobec 77,9% w 1951 r. W dalszym ciągu jednak obecne wykorzystanie możliwości w tym zakresie jest wystarczające. Oblicza się, iż całkowite wykorzystanie rzek Portugalii dla celów energetycznych dałoby przynajmniej 8.000 mln kWh. Obecnie eksploatuje się zaledwie jedną dziesiątą część tych możliwości. Konsumpcja elektryczności na głowę mieszkańca jest nadal niezwykle niska i wynosi tylko 50% konsumpcji w Hiszpanii, uważanej za kraj bardzo niskiego standardu pod tym względem.

Program inwestycyjny na lata 1953-1958 przeznaczają na koszty rozbudowy przemysłu elektrycznego 2.736 mln esk. wobec 3.616 mln przeznaczanych dla całego przemysłu. Priorytet tej gałęzi wytwórczości jest więc nie zaprzeczalny. W ciągu 1953-1958 produkcja hydroelektrowni ma zwiększyć się z 1.230 mln kWh do 2.340 mln kWh i zdaniem ekonomistów rządowych przekroczy w 1958 r. o 130 mln kWh przewidywaną konsumpcję. W związku z tym zaczęto prace nad budową elektrowni wodnych nad rzeką Gabil, Cavedo, Zozero, Duro. W toku są również prace nad elektryfikacją prowincji Tras-dos-Montes, Alentejo, Baixo, Algarve.

Drugie miejsce w przemysłowym programie inwestycyjnym rządu zajmuje budowa rafinerii ropy naftowej.

Produkcja rafinerii wzrosła dość znacznie w okresie powojennym, z 260 tys. ton w 1947 do 638 tys. ton w 1954 r. /produkcja za 1 półrocze 1954 obliczona w stosunku rocznym/. przy czym produkcja gazoliny wzrosła z 46 tys. ton do 111 tys. ton, paliwa dieslowskie - z 32 tys. ton do 143 tys. ton, a oleju opałowego i 145 tys. ton do 296 tys. Jednakże w porównaniu z innymi krajami OEEC produkcja portugalska jest jedną z najniższych i stanowi np. zaledwie 6,5% produkcji holenderskiej.

Konsumpcja produktów naftowych przedstawia się w Portugalii następująco/ w tys. ton/:

	1947	1950	I półrocze 1954. w stos. rocznym
produkty naftowe ogółem	603	618	788
w tym m in.:			
gazolina	111	137	134
paliwa dieslowskie	73	109	182
olej opałowy	301	302	289

Wzrasta konsumpcja paliw dieslowskich w związku ze zwiększeniem taboru samochodowego natomiast konsumpcja innych rodzajów produktów naftowych jest raczej statyczna, a nawet niekiedy spada.

1954

1 kwartał	3,1	2,6
2 "	3,0	2,6

Z innych gałęzi wytwórczości należy wymienić te które pracują na eksport, a więc przemysł korkowy, żywność, cementowy. Poniższa tabela obrazuje produkcję pewnych nie omawianych dotychczas towarów/ wg. ostatnich dostępnych danych/:

	<u>w tys. ton</u>				
	cement	dachówki	cegły	wyroby z korka	kwasy
1938	268	54	166	137	118
1946	330	117	318	236	169
1951	642	107	344	291	231
1952	727	136	374	...	237

	<u>w tys. ton</u>			
	superfosfaty	konserwy rybne	tkaniny wełniane w mln. m.	obuwie skórzane w mln. par
1938	197	39,5	5,3	0,4
1946	347	33,4	7,2	0,8
1951	397	31,1	5,6	0,6
1952	324	35,3	5,6	0,7

W roku bieżącym produkcja cementu/ 1 półrocze/ wyniosła 393 tys. ton wobec 330 tys. ton w odpowiednim okresie 1953 r. Produkcja wyrobów korkowych wzrosła w porównaniu z latami poprzednimi podobnie jak żywność. Pewien spadek dotknął przemysł ceramiczny. Dokładne dane za rok 1953 i pierwsze miesiące 1954 r. nie są jednak znane.

III Wydobycie minerałów

Produkcja ważniejszych minerałów przedstawiała się następująco w ostatnich latach:

<u>w tys. ton</u>	1948	1952	1953	1954
węgiel kamienny	387	442	478	381/
węgiel brunatny	103	77	71	5,43 1/
cyna/kassyteryt/	717	1640	1728	...
piryty	561	...	651	...
ruda tungstenu /wolframu/	1768	3170	4236	...

1. przeciętna 8 miesięcy

ołów	0,64	1,92	...	...
ruda manganu	0,1	4,7	...	...

Spadek popytu światowego na szeregu kopaliń mineralnych odbił się niekorzystnie na rozwoju górnictwa w Portugalii w ostatnich miesiącach.

Wydobycie węgla kamiennego, które rozwinęło się w latach 1952 i 1953 kształtowało się statycznie w ciągu pierwszych miesięcy rb. Wydobycie węgla brunatnego, które spadło w 1953 r i 1952 r wykazywało podobną tendencję i w pierwszym półroczu 1954. W odniesieniu do wydobycia innych minerałów należy stwierdzić wzrost produkcji jedynie pirytów i kassyterytu natomiast wydobycie pozostałych minerałów znacznie spadło. Odnosi się to zwłaszcza do hematytów, których wydobyto w pierwszym półroczu 1954 r o 45% mniej. W mniejszym stopniu spadła produkcja wolframu.

Wbrew przeważającej do niedawna opinii wnętrza Portugalii kryją powane bogactwa mineralne. Stwierdzone np. w rejonie Moncorvo istnienie 400 mln ton hematytu, w rejonie Vila Nova 36 mln ton magnetytu, w Orada 2 mln ton magnetytu, w Guadramil - 1 mln ton limonitu i 3 mln ton siderozy.

Bada się również zasoby w Montemor-Novo i Odivelas w prowincji Alemtejo, oraz w wielu innych rejonach kraju.

Zróżdka:

Eildienst f.d.Aussenhandel	31
Aussenhandelsdienst	31
Informazioni per il Comercio Estero	38,
Bulletin Commercial Belge	9
Wirtschaftliche Mitt.	45
Moniteur Officiel	1639
Foreign Trade of OEEC	november 1954
General Statistics OEEC	november 1954
Internation.Fin.Statist.	november 1954

S Z W A J C A R I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Opublikowane przez pismo "Neue Zürcher Zeitung" dane o kształtowaniu się obrotów handlu zagranicznego Szwajcarii w okresie pierwszych 9 miesięcy 1954 r. wykazują w porównaniu z analogicznym okresem 1953 r. poważny wzrost importu, czemu towarzyszył tylko niewielki wzrost eksportu. Import szwajcarski w okresie styczeń-wrzesień 1954 r. który wyniósł 4.053 mln fr. wzrósł wartościowo o 11% w porównaniu z poziomem z przed roku, a pod względem ilości podniósł się on o 15%. Jednocześnie eksport przy wartości 3.779,3 mln fr. zwiększył się zaledwie o 39,5 mln fr. Doprowadziło to do powstania deficytu w wysokości 273,7 mln fr. w porównaniu z nadwyżką eksportową 77,9 mln fr. w analogicznym okresie 1953 r. Wstępne dane za dwa następne miesiące bieżącego roku wykazują utrzymanie się powyższych tendencji w handlu zagranicznym Szwajcarii. W okresie styczeń-listopad 1954 r. import osiągnął 5.050,3 mln fr. wobec 4.584,1 mln fr. przed rokiem, a eksport wyniósł 4.749 mln fr. wobec 4.685,6 mln fr. W rezultacie obroty w tym okresie zamknęły się deficytem w wysokości 301,2 mln fr. w porównaniu z saldem dodatnim 101,5 mln fr. w okresie pierwszych 11 miesięcy 1953 r.

Kształtowanie się obrotów handlowych Szwajcarii w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1954 r. na tle okresów porównawczych poprzednich lat ilustruje poniższe zestawienie

9 miesięcy roku	I m p o r t		E k s p o r t		Saldo		Wart. eksp. w wart. importu
	wagony 10 ton	wartość mln. fr.	wagony 10 ton	wartość mln. fr.	mln. fr.		
1938	561.561	1.178,7	44.744	932,2	- 246,5	79,1	
1949	514.175	2.807,	37.129	2495,5	- 312,1	88,9	
1950	602.931	3.026,9	37.079	2643,1	- 383,8	87,3	
1951	754.438	4.467,2	47.624	3409,8	-1057,4	76,3	
1952	702.738	3.941,7	45.169	3389,6	- 552,1	86,0	
1953	650.223	3.661,9	51.184	3739,8	+ 77,9	102,1	
1954	750.128	4.053,0	52.594	3779,3	- 273,7	93,2	

Rozwój cen handlu zagranicznego Szwajcarii w III kwartale 1954 r. /1938=100/ wykazał stabilność cen importowych i lekki spadek cen eksportowych. Ogólny wskaźnik cen importowych w III kwartale br. utrzymał się na poziomie poprzedniego kwartału wynosząc nadal 221 punktów i nie uległ zmianie w porównaniu z III kw 1953 r. Wprawdzie wzrósł nieznacznie wskaźnik cen żywności i surowców/278 i 215 wobec odpowiednio 274 i 213 w II kw. 1954 r.

to jednocześnie spadek wskaźnik cen wyrobów gotowych/ do 189 wobec 193/. Przeciętny wskaźnik cen eksportowych, który w okresie lipiec-wrzesień 1954 r wyniósł 250 punktów był tylko nieznacznie niższy aniżeli w II kwartale br. Spadek objął surowce i wyroby gotowe, czemu towarzyszył wzrost cen artykułów spożywczych. Poziom cen eksportowych spadł również nieznacznie w porównaniu z III kwartałem 1953 r do czego przyczyniło się głównie obniżenie cen surowców o 6,8%. Jeśli chodzi o strukturę towarową importu, to odnośne dane /według głównych grup/ przedstawiają się następująco:

9 miesięcy	Żywność, używki i pasze		Surowce		Wyroby gotowe	
	wagony	wartość 10 ton mln fr.	wagony	wartość 10 ton mln fr.	wagony	wartość 10 ton mln fr.
1953	126.059	916,7	482.519	1.230,6	41.645	1.514,6
1954	123.765	922,5	568.758	1.385,5	57.605	1.745,0

Wzrost wartości importu w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1954r. w porównaniu z analogicznym okresem 1953 r. spowodowany został głównie większym przywozem surowców i wyrobów gotowych. Wartość importu żywności, używek i pasz wzrosła tylko nieznacznie. W tej ostatniej grupie poważnie skurczył się przywóz jęczmienia pastewnego, jak również ryżu, kukurydzy i świeżych owoców. Z innej strony wzrósł import czarnicy, owoców południowych, nasion oleistych, cukru i wina białego. Import kawy wykazał silniejszy wzrost wartościowy niż pod względem ilości, co tłumaczy się haussą cen tego artykułu na rynku światowym.

W grupie surowców i paliw wzrósł w okresie 9 miesięcy br. w porównaniu z periodem odpowiedniego okresu 1953 r. import węgla, spadł natomiast przywóz koksu, ponadto wzrost wykazuje przywóz oleju opałowego i gazowego oraz benzyny. Poważnie zwiększył się również import metali i półfabrykatów, w tym zwłaszcza surowej stali i żelaza, żelaza handlowego i blachy oraz metali kolorowych. Spadł natomiast przywóz szyn kolejowych, węgla surowej oraz skór. W zakresie wyrobów gotowych poważny wzrost wykazał import instrumentów i aparatów, maszyn, samochodów, ponadto chemikaliów przemysłowych, barwników, wyrobów gumowych i tkanin bawełnianych. Spadł natomiast silnie przywóz preparatów farmaceutycznych.

Według oficjalnej statystyki szwajcarskiej, szczegółowa struktura towarowa importu w pierwszych 9 miesiącach 1954 r. w porównaniu z analogicznym okresem 1953 r. przedstawiała się następująco / w mln fr szw./

I m p o r t

styczeń - wrzesień

1953r

1954r

<u>Zboża i strączkowe</u>	264,9	239,0
w tym:	.	.
pszenica	105,3	121,4
jęczmień	50,5	31,3
owies	28,8	24,7
 Owoce i warzywa	163,5	176,8
artykuły kolonialne	210,0	254,1
w tym:	.	.
kawa	77,6	99,8
kakao w ziarnach	23,6	32,7
 Artykuły spożywcze pochodzenia zwierzęcego	122,9	96,5
w tym:	.	.
jaja	26,9	22,3
drób bity	10,1	13,1
różne mięso świeże	4,3	4,9
salamy, mortadela itp	9,2	9,5
 Surowce zwierzęce	20,7	21,5
Skóry i wyroby skórzanе	76,6	77,2
masłone, rośliny, pasze roślinne	116,9	103,4
 Drzewo	59,8	85,6
surowce papiernicze	28,0	39,8
Papier, tektura, pasta	17,6	21,7
 Bawełna i wyroby bawełn.	114,8	149,6
 Len, konopie, juta i wyr.	20,1	24,2
Jedwab i wyroby jedwabne	62,0	67,9
wełna i wyroby	184,3	190,0
cauczuk	56,8	67,4
konfekcje	59,8	69,1
surowce mineralne	314,5	339,5

w tym:		
węgiel	91,7	104,7
koks	50,9	42,0
brykiety	14,0	13,8
Wyroby garncarskie	11,5	11,1
Szkło i wyroby	28,6	32,1
Żelazo, stal i wyroby	329,4	357,8
w tym:		
żelazo i stal surowa	14,4	28,5
żelazo okrągłe o prze- kroju niżej 40 mm	8,7	10,8
blacha żelazna grub. od 3 do 10 mm	12,1	16,8
rury żelazne o prze- kroju niżej 40 cm	24,7	26,8
Miedź i wyroby	52,6	102,0
Ołów i wyroby	10,6	16,9
Cynk	8,6	14,2
Cyna	4,7	5,2
Nikiel	10,3	9,7
Aluminium	12,5	20,8
Metale szlachetne i wyr.	36,8	44,0
Maszyny	274,3	286,2
w tym:		
silniki na gaz, ropę i benzynę	21,4	24,0
obrabierki	63,2	58,5
inne maszyny nie- wyszczególnione	68,8	72,5
Pojazdy mechaniczne	271,9	273,4
w tym:		
samochody i podwozia wagi niżej 800 kg	64,2	55,8
samochody wagi od 800-1200kg	59,6	71,8
samochody wagi ponad 1600 kg.	53,8	54,7

Instrumenty i aparaty	89,5	122,1
w tym:		
aparaty radiowe	19,3	38,6
aparaty telefoniczne i telegraficzne	2,8	4,0
maszyny do pisanie	5,9	7,3
Artykuły farmaceutyczne i drogeryjne	62,4	57,0
w tym:		
różne preparaty far- maceut.	28,5	19,9
Chemikalia przemysłowe	209,5	266,8
Barwniki	21,3	34,8
Tłuszcze i oleje techn.	73,5	77,7

Struktura towarowa eksportu szwajcarskiego/według głównych grup towarowych/ przedstawiała się następująco:

9 mies. roku	Żywność, użzywki i pasze		Surowce		Wyroby gotowe	
	wagony	wartość	wagony	wartość	wagony	wartość
	10 ton	mln fr.	10 ton	mln fr.	10 ton	mln fr.
1953	6.699	187,6	20.743	173,0	23.742	3.379,2
1954	5.129	184,8	20.558	162,4	26.907	3.432,1

W okresie pierwszych 9 miesięcy b.r. w porównaniu z analogicznym okresem 1953 r. wzrosła nieznacznie o 1,6% tylko wartość eksportu wyrobów gotowych, czemu towarzyszył spadek wartości wywozu pozostałych grup towarowych

Bardziej szczegółową strukturę eksportu ilustrują poniższe dane:

	Wartość eksportu styczeń - wrzesień		Wskaźnik ilościowy eksportu styczeń-wrzesień	
	1953r.	1954 r.	1953 r.	1954r.
	/ w mln fr. szw. /		/ 1938 r. = 100 /	
Przędza bawełn.	38,8	35,2	88	75
Tkaniny bawełniane	122,3	128,0	125	128
Hefty i koronki	71,2	82,5	104	120

Przędza ze sztucznego jedwabiu i wełny	52,6	57,1	223	230
Tkaniny jedwabiu naturalnego i sztucznego	80,5	74,6	226	198
Tkaniny wełniane	24,4	23,7	561	539
Wyroby dziane	28,7	27,3	251	230
Konfekcja	37,0	41,3	237	250
Kapelusze	26,4	24,4	153	143
Obuwie w tys.per	822,7	980,2		
w mln fr.	22,5	25,1	71	79
Aluminium	56,9	58,4	84	86
Maszyny	763,3	789,1	186	193
Zegarki: w tys.szt.	24.422,2	23.266,1		
w mln.fr.	771,7	721,2	160	150
Instrumenty i aparaty	240,4	272,8	305	359
Farmaceutyki	234,0	279,3	346	376
Kosmetyki	21,4	28,4	158	197
Chemikalia przemysłowe	72,3	93,2	292	394
Farby anilinowe i indygo	164,6	206,5	163	199
sery	75,1	81,0	95	98
mleko skondensowane	4,7	5,2	65	71
czekolada	12,9	12,6	475	447

Z analizy szczegółowej struktury towarowej eksportu szwajcarskiego wynika, że w ciągu pierwszych 9-miesięcy b.r.w porównaniu z analogicznym okresem 1953 r.w zakresie artykułów przemysłu włókienniczego wzrósł wywóz tkanin bawełnianych, haftów i koronek, przędzy jedwabnej oraz konfekcji. Towarzyszył temu spadek wywozu tkanin jedwabnych i bawełnianych. W roku bieżącym znaczny wzrost wartościowy osiągnął eksport obuwia.

Wzrost wywozu objął również wszystkie pozycje towarowe przemysłu metalowego / z wyjątkiem zegarków / oraz artykuły przemysłu chemicznego i farmaceutycznego.

Struktura geograficzna importu i eksportu szwajcarskiego przedstawiała się następująco / w mln fr.szw./:

	Import - Eksport styczeń-wrzesień			
	1953r.	1954r.	1953r.	1954r.
Niemcy zach.	748,1	900,3	425,1	490,9
Austria	67,3	74,9	83,9	89,5
Francja	350,5	461,0	270,1	278,4

Import Eksport
styczeń - wrzesień

	1953	1954	1953	1954
Włochy	342,3	405,2	362,0	331,8
Belgia/Luxemb.	168,7	181,7	188,6	178,7
Holandia	174,5	182,3	126,8	143,6
Wielka Brytania	262,1	242,7	171,7	190,8
Hiszpania	38,8	37,2	71,6	79,9
Dania	44,8	35,8	67,6	77,3
Szwecja	77,5	62,4	121,7	130,6
Czechosłowacja	29,1	33,4	21,5	28,3
Egipt	36,9	46,6	53,3	59,9
Indie	7,4	11,5	66,3	76,3
Chiny	54,2	32,6	88,7	64,5
Japonia	27,1	21,2	31,2	34,3
Kanada	158,0	119,1	67,0	64,5
U.S.A.	448,3	514,0	633,3	464,2
Meksyk	15,6	26,7	52,1	44,9
Brazylia	35,7	48,2	68,5	103,4
Argentyna	31,7	68,1	20,2	36,6
Australia	19,1	23,9	49,5	75,4

Wzrost ogólnych obrotów handlowych Szwajcarii w okresie styczeń-wrzesień 1954 r. w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku nastąpił głównie skutkiem ożywienia wymiany z krajami Europy. Udział tych krajów w ogólnej wartości importu szwajcarskiego osiągnął 69%, a w eksporcie 60%, co oznacza wzrost o 2% po każdej stronie w zestawieniu z poziomem odpowiedniego okresu 1953 r. Ponieważ w obrotach z krajami Europy import szwajcarski wzrósł daleko poważniej niż eksport, deficyt handlowy tego kraju podniósł się do 523,7 mln fr.szw. wobec 307,7 mln fr. przed rokiem.

Odnosnie krajów zamorskich należy podkreślić znaczny spadek wywozu szwajcarskiego do Stanów Zjednoczonych przy jednoczesnym wzroście importu z tego kraju. Spadek eksportu do USA wiąże się z protekcyjnystyczną polityką amerykańską, która poprzez wysokie cła godzi między innymi w przywóz zegarków - jednej z głównych pozycji eksportu szwajcarskiego / por. WHZ Nr.36/467 str.24/.

W handlu z krajami zamorskimi, przy spadającym ekspor-
cie i zwiększonym imporcie, saldo dodatnie Szwajcarii zmniej-
szyło się z 385 mln fr w roku ubiegłym do 250, 1 mln fr
w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1954 r.

Handel Szwajcarii z krajami sąsiednimi w roku bieżącym
wykazuje wzrost zarówno po stronie eksportu jak i importu,
z wyjątkiem przywozu z Włoch. Na uwagę zasługuje wzrost ob-
rotów z Niemcami Zachodnimi.

F i n a n s e.

Rezerwy złota i dewiz zagranicznych Banku Narodowego
Szwajcarii wyniosły przy końcu września 1954 r. \$ 1.573 mln
porównanie z \$ 1.527 mln w analogicznym miesiącu 1953 r.
/ w tym rezerwy złota osiągnęły \$ 1.451 mln wobec \$ 1.403
mln, a zapasy dewiz zagranicznych - \$ 123 mln wobec \$ 124 mln
przed rokiem/. Ilość pieniądza w obiegu wyniosła przy końcu
października b.r. 6.824 mln fr., wykazując wzrost o 150 mln
fr w porównaniu z analogicznym miesiącem 1953 r.

W listopadzie Szwajcaria uzyskała wobec Europejskiej
Unii Płatniczej nadwyżkę 23,4 mln fr w porównaniu z 3,2 mln
fr w październiku. Do powstania nadwyżki listopadowej
przyczyniło się wyłączenie przez Francję pierwszej raty w kw-
ocie 33 mln fr na poczet pożyczki 100 mln fr., zaciągniętej
w Szwajcarii w 1952 r.

Preliminarz budżetu państwowego Szwajcarii na 1955 r.
przewiduje wpływy w wysokości 1.899 mln fr i wydatki w sumie
1.872 mln fr.

Ceny, stopa życiowa

Wskaźnik kosztów utrzymania wzrósł w ciągu III kwartału
1954 r. o 0,9% i był o 1,1% wyższy aniżeli w analogicznym
okresie 1953 r. Przyczynił się do tego głównie wzrost cen ar-
tykułów spożywczych.

Wskaźnik cen hurtowych w tym samym okresie b.r. podniósł
się tylko o 0,1%, jednakże w porównaniu z poziomem z końca
września 1953 r. wykazał on wzrost o 1,4%. Jednocześnie płace
nominalne podniosły się w III kwartale b.r. w porównaniu z tym-
że okresem 1953 r. jedynie o 0,7%, co po uwzględnieniu wzrostu
kosztów utrzymania daje spadek realnych płac o 0,4%.

Z r ó d ł a :

Neue Zürcher Zeitung - 290, 22.X.54
" " " 327, 28.XI.54
" " " 342, 13.XII.54

Aussenhandeldienst 48 2.XII.54

Public Ledger 61298 4.XII.54

International Financial Statistics-listoed 54

Biki 138, 18.XI.54

Monatsstatistik des Aussenhandels der Schweiz-
wrzesień 54 r.

S z w e c j a

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W okresie pierwszych dziesięciu miesięcy b.r. import szwedzki wyniósł ogółem 5.890 mln koron /5.326 mln kr. w analogicznym okresie r.ub./. Nadwyżka importowa wyniosła w omawianym okresie 719 mln koron /w r.ub.445 mln kr./. Prawie połowa tej nadwyżki pochodzi ze zwiększonego importu samochodów. Do końca września b.r. sprowadziła Szwecja 67.000 samochodów, w porównaniu z 43.000 w r.ub. Zwiększył się również import wyrobów z żelaza oraz innych metali, wyrobów chemicznych, olejów mineralnych oraz artykułów żywnościowych.

Eksport szwedzki wyniósł w okresie trzech kwartałów 1954 r. 5.270 mln kr. /4.846 mln kr. w analogicznym okresie 1953 r./ a objętościowo zwiększył się on o 10%.

Zwiększył się przede wszystkim wywóz statków wybudowanych w stocznjach szwedzkich /+ 129 mln kr./, celulozy /+ 133 mln kr./, zboża /+ 59 mln kr./, pozatem rudy żelaznej, żelaza i stali oraz tarcicy.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Szwecji w okresie trzech kwartałów 1954 r. przedstawiała się następująco /w mln koron/:

	I m p o r t		E k s p o r t		S a l d o	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954
W. Brytania	993	1.095	1.059	1.123	+ 66	+ 28
Inne kraje szterlingowe	369	401	310	391	- 50	- 10
Niemcy zach.	1.082	1.293	636	721	- 446	- 572
Inne kraje EPU	1.922	2.221	2.029	2.300	+107	+ 79
Stany Zjednoczone	509	523	394	293	- 116	- 220
Inne kraje dolarowe	207	205	185	174	- 22	- 31
Ameryka Płd.	356	391	212	310	- 144	- 31
Kraje demokracji ludowej	207	250	239	262	+ 32	+ 12
Inne kraje	269	279	395	316	+ 126	+ 37
Ogółem:	5.914	6.608	5.467	5.840	- 447	- 718

Handel z krajami szterlingowymi był, w omawianym okresie, wartościowo o około 10% wyższy niż w r.ub.

Niedobór w bilansie handlowym z obszarem dolarowym był większy, niż w roku ubiegłym, czego przyczyną był zmniejszony eksport szwedzki.

Handel z krajami Obozu Pokoju zwiększył się pod względem wartości zarówno po stronie importu jak i eksportu; poważną pozycję stanowi dla Szwecji w tych obrotach import ropy ze Związku Radzieckiego.

Szwedzkie Ministerstwo Handlu opublikowało w październiku br. listę towarów, które od dnia 1 października mogą już być importowane z krajów obszaru dolarowego bez licencji.

Brak rezerw dolarowych uzasadniał do tego czasu utrzymywanie stosunkowo dużych ograniczeń importu towarów dolarowych. Przywóz był dozwolony jedynie wówczas, kiedy chodziło o ważne dla zaopatrzenia kraju towary, przede wszystkim surowce i maszyny, podczas gdy import artykułów konsumpcyjnych podlegał ostrym ograniczeniom.

Od dnia 1 października zliberalizowany został import z obszaru dolarowego artykułów żywnościowych i przemysłowych wyrobów gotowych, w tym szereg towarów typowo konsumpcyjnych. Wspomniana lista obejmuje praktycznie wszystkie chemikalia, skóry i skórki, wyroby gumowe i drewniane, papier, przedzę, obuwie, kapelusze, wyroby kamionkowe, szklane oraz ceramiczne. Liberalizacja obejmuje również w dużej mierze wyroby metalowe i żelazne, maszyny, wyroby stalowe, aparaty i instrumenty. Nie podlega licencjonowaniu również import sprzętu kolejowego i drogowego, motocykli i rowerów. Wyjątek stanowią natomiast statki, samoloty oraz samochody. Z artykułów żywnościowych zliberalizowany został między innymi import suszonych owoców, rodzynek, ryżu, konserw rybnych i owoców świeżych.

Na towary dolarowe, których import nie został zliberalizowany mają być udzielane licencje w większej mierze i to zarówno dla bezpośredniego importu z obszaru dolarowego jak i z krajów EPU.

Oficjalnie nowe przepisy liberalizacyjne określone zostały jako pierwszy krok w kierunku przywrócenia konwersyjności szwedzkiej.

F i n a n s e

W październiku niedobór Szwecji w EPU wynosił \$ 11,2 mln. Skumulowane saldo dodatnie Szwecji w EPU spadło do \$ 112,6 mln.

W listopadzie saldo Szwecji było znowu ujemne /\$ 16,4 mln/ w rezultacie czego wierzytelność Szwecji zmalała do \$ 96,2 mln.

Stan rezerw w Riksbanku wzrósł we wrześniu o \$ 16 mln i wynosił na koniec września \$ 497 mln, w tym złoto \$ 219 mln,

dewizy \$ 137 mln i inwestycje zagraniczne \$ 141 mln.

Jak podaje pismo "Monde" krążą już od lata pogłoski o zagrożeniu korony szwedzkiej. Na istnienie pewnych trudności wskazuje w każdym bądź razie dymisja prezesa Banku Szwedzkiego - Lemnego. Monde nie podziela tej opinii wskazując, że sytuacja Szwecji nie jest zasadniczo niekorzystna: bilans handlowy jest tradycyjnie ujemny, jednak dzięki dochodom z frachtów i z lokat kapitałowych za granicą, bilans płatniczy jest w dalszym ciągu dodatni.

Przyczyn zagrożenia korony szukać więc należy - wg. Monde - w sytuacji wewnętrznej kraju: dla zrealizowania zakrojonej na szeroką skalę polityki inwestycyjnej rząd szwedzki zaciągnął w bankach w r. 1953 pożyczki na sumę 1.261 mln koron /w r.1952 tylko 365 mln koron/ w postaci emisji biletów skarbowych, aby nie zaciągnąć pożyczki na rynku finansowym i tym samym nie spowodować podwyżki stopy procentowej.

Pociągnięcia mające na celu zachęcenie do oszczędzania przez podwyższenie stopy procentowej i porzucenie sztywnej polityki taniego pieniądza mogą przyczynić się równolegle z pociągnięciami w zakresie cen - do zapobieżenia przeciwko powrotowi procesu inflacji z okresu 1951 - 1952 r. To jest prawdopodobnie przyczyną projektowanego wypuszczenia nowej pożyczki o oprocentowaniu wyższym niż dotychczas.

Jeśli więc sytuacja obecna wymaga pewnych nowych pociągnięć, to nie wydaje się, aby korona była poważnie zagrożona.

"Monde" widzi dla Szwecji niebezpieczeństwo jedynie w przypadku zastoju w handlu światowym, który spowodowałby zmniejszenie wpływów Szwecji, zależnej w poważnym stopniu z zagranicą i w związku z tym uczulonej na wahania koniunktury światowej.

Na objawy wzrastającej inflacji wskazuje również Neue Zürcher Zeitung. Gazeta ta uważa decyzję o wypuszczeniu wspomnianej wyżej pożyczki z terminem 16 lat na 4%, a więc o 0,5% wyższym od dotychczas stosowanej stopy procentowej za jeden ze sposobów zapobieżenia inflacji.

P r o d u k c j a

Wskaźniki produkcji przemysłowej Szwecji w okresie pierwszych dziewięciu miesięcy 1954 r. w porównaniu z analogicznym okresem r.ub. przy podstawie 1950 = 100 kształtowały się następująco:

	1	9	5	3		
miesiąc	prod. global- na	górnictwo kamienio- łomy	przem. przet.ór- czy	przem. spożyw- czy	przem. tekstyl- ny	prod. podsta- wowych metali
styczeń	104	116	103	98	92	132
luty	105	123	104	97	99	127
marzec	108	112	108	102	101	132
kwiecień	112	149	110	103	105	124
maj	108	134	106	86	101	142
czerwiec	109	138	108	109	96	129
lipiec	58	102	55	76	41	41
sierpień	114	113	103	98	103	124
wrzesień	115	119	107	97	109	120

	1	9	5	4		
styczeń	110	105	108	96	97	138
luty	110	105	109	93	103	141
marzec	113	111	111	96	102	142
kwiecień	114	115	114	103	105	139
maj	114	108	114	105	99	143
czerwiec	115	105	115	112	97	145
lipiec	61	80	57	77	brak danych	58
sierpień	106	110	106	103	" "	110
wrzesień	114	113	113	103	" "	135

Cyfry absolutne odnośnie niektórych gałęzi produkcji dostępne jedynie za okres pierwszych ośmiu miesięcy 1954 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku ub. przedstawiają się następująco:

	1	9	5	3	
miesiąc	ruda żelazna tys. ton	cement tys. ton	statki w budowie tys. BRT	statki gotowe tys. BRT	energia elektr. mln KWH
styczeń	1.397	122			1.895
luty	1.410	128	347	117	1.735
marzec	1.398	169			1.809
kwiecień	1.640	212			1.880
maj	1.474	197	375	110	1.878
czerwiec	1.593	216			1.708
lipiec	1.326	195			1.449
sierpień	1.408	207	332	114	1.778
wrzesień	-	-			-

	1	9	5	4	
miesiąc	ruda żelaza tys. ton	cement tys. ton	statki w budowie tys. BRT	statki gotowe tys. BRT	energia elektr. mln KWH
styczeń	1.158	167			2.112
luty	1.214	122	409	125	2.003
marzec	1.436	187			2.072
kwiecień	1.269	185			1.810
maj	1.247	224	431	132	1.824
czerwiec	1.153	226			1.710
lipiec	1.042	201			1.617
sierpień	1.378	193	429	119	1.938
wrzesień	-	-			-

W okresie styczeń-sierpień b.r. szwedzka produkcja celulozy sulfitowej wyniosła 948.000 ton, /842.000 t. w analogicznym okresie r.ub./ produkcja celulozy sulfatowej wyniosła 794.000 ton /675.000 t. w r.ub./.

Tegoroczne zbiory zbóż chlebowych oceniane są na 1.339.000 ton, czyli o 50.000 ton / 4% / więcej niż w r.1953. Zbiory pszenicy były o 41.000 ton większe niż w r.ub., zaś zbiory żyta o 9.000 ton.

Zmniejszyły się natomiast w stosunku do r.ub. zbiory jęczmienia o 100.000 ton i owsa o 59.000 ton.

Zwiększenie zbiorów żyta i pszenicy spowodowane zostało rozszerzeniem powierzchni uprawnej tych kultur.

Stopa życiowa

Wg. oficjalnych danych wskaźnik cen detalicznych w Szwecji kształtował się we wrześniu b.r. następująco:

	1 9 5 4	
	sierpień	wrzesień
wskaźnik ogólny	129	129
w tym:		
art. żywnościowe	137	136
tytoń i napoje		
alkoholowe	132	132
odzież i obuwie	123	123
komerne, światło i opak	121	121
przedmioty domowego użytku	125	126

/za/

Źródła:

Neue Zürcher Zeitung 299, 275, 288
General Statistics - listopad
Foreign Trade - listopad
Liki 140, Le Monde 3026

ZAMORSKIE KRAJE KAPITALISTYCZNE

INDIE

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W ciągu pierwszych 8 miesięcy 1954 r. obroty handlu zagranicznego Indii spadły do 7.114 mln rupii /7.319 mln/. Było to spowodowane obniżeniem się wartości importu z 3.964 mln rupii do 3.740 mln rupii, natomiast eksport nieco wzrósł z 3.355 mln do 3.374 mln. Do polepszenia się wartości wywozu przyczynił się znacznie większy eksport w lipcu i sierpniu b.r. /467 mln i 452 mln wobec 410 mln i 401 mln w lipcu i sierpniu 1953 r./.

Dzięki takiemu kształtowaniu się bilansu handlu zagranicznego deficyt w wymianie towarowej z zagranicą spadł z 609 mln rupii do 366 mln rupii.

Spadek importu związany jest przede wszystkim z silnym zmniejszeniem się dostaw żywności, a zwłaszcza zboża. Redukcja ta była tak znaczna, iż skompensowała z dużą nadwyżką nawet wzrost importu grupy "surowce przemysłowe" i "artykuły gotowe". W eksporcie indyjskim nadal utrzymuje się pomyślna tendencja w wywozie tkanin, zwłaszcza jutowych. Dzięki temu udział grupy "fabrykaty" w ogólnym wywozie zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzednim. Znacznie natomiast spadł eksport surowców przemysłowych, głównie rud metali.

Szczegółową strukturę towarową eksportu i importu Indii w II kwartale i w lipcu 1954 r. obrazują tabele na str. 50 i 51.

Pewne polepszenie się bilansu handlowego i brak wielu artykułów zagranicznych w kraju powoduje, iż rząd indyjski jest bardziej skłonny do rozluźniania surowych restrykcji importowych. W październiku b.r. rząd niespodziewanie ogłosił uzupełnienia do programu importowego na II półrocze 1954 r. Podwyższono kwoty przywozowe dla wielu artykułów sprowadzanych z krajów o tzw. miękkiej walucie /m.in. kwoty na ołówki, na wyroby wełniane, termosy, żyletki, rowery, pończochy jedwabne i skarpetki jedwabne, koce, sprzęty stalowe. Jednocześnie ze zwiększeniem liberalizacji rząd indyjski podwyższył znacznie cła od szeregu pozycji

objętych jej działaniem. W ten sposób rząd pragnie zapewnić przemysłowi krajowemu nadal opiekę. Mimo to ceny wewnętrzne artykułów importowanych powinny spaść, gdyż dotychczasowy ich poziom był nadmiernie wysrubowany.

Toczące się w grudniu obrady "Import Advisory Council" umożliwiają pewną orientację co do wytycznych nieogłoszonego jeszcze programu importowego na I półrocze 1955 r. Importerzy indyjscy domagają się od władz dalszej liberalizacji przywozu w odniesieniu do wielu krajów. Domagają się oni również podwyższenia kwot przywozowych celulozy, piedyków naftowych i części do nich, celofanu, folii aluminiowej oraz zabawek. Żądania te wydają się usprawiedliwione ze względu na istniejący brak tych artykułów na rynku /niewystarczająca produkcja własna/ oraz związany z tym nadmierny poziom cen tych towarów. Podkreślano również konieczność obniżenia zbyt wysokiego cła eksportowego od pewnych wyrobów bawełnianych oraz innych artykułów ze względu na spadek popytu na nie w ostatnim czasie. Domagano się też wyższych kwot na eksport bawełny, olejów oraz sadzonek roślin oleistych.

Import maszyn i wyposażenia przemysłowego do Indii wyraźnie spadł w latach ostatnich. Według danych "Hindustan Times" Indie sprowadziły w 1951/52 /kwiecień-marzec/ maszyn i wyposażenia za 1.080 mln rupii, w 1952/53 za 850 mln rupii, a w 1953/54 za 830 mln rupii. Największą pozycją importu w tej grupie w 1953/54 r. były maszyny elektryczne /190 mln rupii/, maszyny włókiennicze /120 mln/, inne rodzaje maszyn /230 mln/ oraz dźwigi /50 mln/. Największym dostawcą maszyn była W. Brytania /480 mln/, następnie USA /150 mln/. W najbliższych latach spadkowa tendencja importu maszyn zostanie zahamowana, a nawet przewiduje się poważne zwiększenie tych dostaw. Wzrost konkurencji między firmami zachodnio-europejskimi w dostawach maszyn, spadek cen pewnych typów wyposażenia oraz zapewnienie Indiom kredytu długoterminowego /od 7 do 11 lat/ mają przyczynić się do rychłej zmiany na odcinku importu dóbr inwestycyjnych.

Przesunięcia w wymianie towarowej Indii spowodowały pewne zmiany w ogólnej strukturze geograficznej handlu zagranicznego. M.in. dzięki mniejszym zakupom żywności, import z USA i Kanady spadł w ciągu pierwszych 6 miesięcy 1954 r. z 544 mln rupii do 371 mln rupii i z 84 mln do 15 mln. Spadł również import z Burmy dostarczającej niegdyś poważnych ilości ryżu oraz Australii /pszenica/.

W rozwoju wymiany towarowej Indii z krajami obozu pokoju obserwuje się na ogół tendencję wzrostową. Wyrazem tej tendencji i zapowiedzią dalszego jej wzmocnienia są dwa układy handlowe, jakie niedawno zawarła Unia Hinduska z Chinami Ludowymi i Niemiecką Republiką Demokratyczną.

Układ z Chinami Ludowymi zawarty został w październiku b.r. na okres dwu lat. Obok zagadnienia obrotów towarowych reguluje on sprawy transportu pewnych towarów przez Tybet, sprawy dotyczące frachtów i ubezpieczeń oraz podróży

służbowych. Na wstępie układu stwierdza się, że celem jego jest "umocnienie istniejącej już pomiędzy dwoma rządami i narodami przyjaźni oraz rozszerzenia stosunków handlowych na zasadzie równouprawnienia oraz obustronnych korzyści".

Listy towarowe zawierają między innymi następujące indyjskie towary eksportowe: ryż, tytoń, rudy, tłuszcze roślinne, chemikalia, medykamenty, aparaty elektryczne i inne maszyny, obrabiarki, żelazo i metale nieżelazne, jak również wyroby z tych metali, tekstylia bawełniane, tkaniny bawełniane, tkaniny z juty, rowery, pojazdy mechaniczne, cement, opony samochodowe, pompy, węże gumowe, maszyny do szycia, maszyny rolnicze i narzędzia. Eksport chiński obejmuje przede wszystkim ryż, soję, obrabiarki i inne maszyny, instrumenty medyczne, antymon, grafit, szpat polny, jedwab, tkaniny jedwabne, wełnę, skóry i skórki, papier, wyroby papiernicze, chemikalia, tłuszcze zwierzęce, żywice, porcelanę, szkło, pończochy, igły do szycia, jarzyny i przetwory, konserwy, książki, czasopisma itd.

Wszystkie płatności wynikające z obrotu handlowego i niehandlowego mają być regulowane w rupiach indyjskich lub funtach szterlingach.

W kilka dni po zawarciu układu chińska delegacja handlowa w Indiach podpisała kontrakt /w ramach układu/ na wymianę jedwabiu /90 ton/ i tytoniu /9 mln lbs/.

Również w październiku b.r. doszło do zawarcia obszernej umowy handlowej pomiędzy Unią Hinduską a Niemiec-ką Republiką Demokratyczną. Umowa została zawarta na 1 rok, przy czym może być ona milcząco przedłużona na rok następny. N.R.D. będzie importować z Indii rudę żelaza, manganu, chromu, magnezyt, azbest, skóry, wełnę, bawełnę, korzenie, herbatę, kawę, tytoń i inne towary. Ze swej strony Indie otrzymywać będą z NRD maszyny i wyposażenia przemysłowe, zwłaszcza dla przemysłu cementowego i cukrowniczego, maszyny włókiennicze i drukarskie, drogowe środki transportowe, wyroby precyzyjne, chemikalia i szereg innych pozycji.

Umowa przewiduje utworzenie przedstawicielstwa handlowego NRD w Bombaju, któremu podporządkowany będzie agent handlowy w Kalkucie.

W myśl art.5 umowy eksporterzy NRD zgadzają się na udzielenie Indiom pomocy technicznej przy instalowaniu i uruchamianiu dostarczonych przez nich maszyn. Wszystkie płatności między NRD a Indiami realizowane będą w rupiach hinduskich lub funtach szterlingach.

Strukturę geograficzną handlu zagranicznego Indii w kwietniu - lipcu 1954 r. obrezuje tabela /w mln rupii/:

Eksport w mln rupii drogą morską i lotniczą

	1953		1	9	5	4	r.
	przec.mies.	IV	V	VI	VII		
Pakistan	1,5	1,7	2,2	4,1	3,3		
Burma	17	14,8	22,2	18,3	12,0		
Cejlon	15,1	5,3	11,6	10,9	12,7		
Iran	1,3	1,6	1,4	2,5	3,3		
W. Brytania	123,7	61,9	107,2	125,5	152,2		
Niemcy zach.	8,6	9,2	10,4	27,6	8,7		
Francja	4,3	2,6	3,7	3,1	3,5		
Belgia	4,4	2,1	2,5	4,8	3,8		
Australia	13,3	17,6	17,8	24,6	21,5		
USA	79,1	58,5	64,8	64,4	68,9		
Kanada	11,7	12,4	13,0	10,3	12,0		

Import w mln rupii drogą morską i lotniczą

	1953		1	9	5	4	r.
	przec.mies.	IV	V	VI	VII		
Pakistan	0,5	0,2	0,3	0,1	0,1		
Burma	15,2	3,0	30,8	31,5	61,1		
Singapore	12,1	15,4	15,0	10,6	17,2		
Iran	1,3	5,5	2,8	2,9	1,0		
Japonia	10,4	7,4	10,3	9,2	9,9		
Egipt	18,1	36,8	24,3	12,5	7,6		
Kenya	13,4	21,7	30,7	15,8	30,7		
Australia	22,1	4,7	10,3	14,9	10,7		
W. Brytania	117,2	130,6	131,0	130,6	123,6		
Belgia	6,0	4,5	4,5	6,4	12,8		
Szwajcaria	6,7	5,1	6,5	9,9	7,7		
USA	74,6	65,0	77,4	81,7	82,9		
Kanada	15,8	3,4	1,4	1,9	5,1		

Struktura towarową handlu zagranicznego obrazują tabele
/w tys. rupii/:

Eksport	1953		1	9	5	4	r.
	przec.mies.	IV	V	VI	VII		
I. Żywność, napoje,							
tytuł	128.215	42.997	92.937	140.407	163.149		
w tym m.in.:							
ryby/bez konserw/	3.441	795	3.430	3.468	1.751		
owoce i jarzyny	12.106	6.718	9.914	11.373	14.150		
korzenie	14.076	14.411	9.752	6.443	9.604		
cukier	626	14	46	19	70		
herbata	85.688	23.554	41.525	69.164	113.413		
tytuł	10.250	2.814	19.972	13.805	17.230		

Eksport	1953 przec.mies.	IV	1 9 5 4 V	r. VI	VII
<u>II. Surowce i półfabrykaty</u>	98.489	77.272	75.099	75.450	78.303
w tym m.in.:					
węgiel	3.774	3.068	2.881	4.814	2.724
inne minerały nie- metaliczne	8.455	6.496	6.611	6.192	6.865
żywice, lak	5.245	4.229	6.000	9.952	11.104
skóry surowe	4.904	7.245	6.327	5.008	5.430
rudy metali i złom żelaza i stali	33.765	13.500	15.495	16.997	14.055
oleje roślin., mine- ralne i zwierz.	8.750	4.547	4.448	5.388	8.902
nasiona	2.392	6.222	2.415	667	714
bawełna	16.673	13.780	10.132	7.669	11.140
wełna	5.431	11.372	9.709	8.506	6.759
<u>III. Fabrykaty</u>	201.665	174.100	205.606	204.222	212.594
w tym m.in.:					
chemikalia, leki	3.613	2.468	4.133	2.907	3.487
wyroby narzędnicze, narzędzia i instru- menty /bez elektr./	1.952	1.420	1.733	1.841	2.365
barwniki, farby	595	425	423	415	557
wyroby ze szkła i ceramika	213	113	189	138	218
skóry garbowane i wyroby	21.133	11.217	20.161	13.852	15.764
papier, tektura itp.	619	732	673	543	877
wyroby gumowe	1.398	907	1.141	1.215	819
przędza i wyr. baweł.	52.969	48.335	60.861	47.363	56.200
" " jutowe	92.142	86.033	90.149	111.114	106.800
" " wełn.	3.563	3.404	3.232	2.986	3.789
Ogółem łącznie z i przesyłkami pocztowymi	431.853	303.352	377.148	423.023	458.447

Import^{1/} - w tys. rupii

<u>I. Żywność, napoje, tytoń</u>	90.946	16.506	48.975	55.971	92.262
w tym m.in.:					
Owoce, jarzyny	9.175	5.486	4.804	2.137	6.466
zboże, mąka, strą- czkowe	67.746	152	32.127	39.527	63.949
napoje	1.310	1.416	1.692	999	1.127
korzenie	4.437	2.817	3.703	3.003	2.829
tytoń	764	594	369	332	1.517

1/drogą morską i lotniczą

Import - w tys. rupii 1953

1953		1	9	5	4	2
przec.mies. IV		V	VI	VII		
II. Surowce i półfabrykaty						
		137.723	227.080	221.035	159.127	173.365
w tym m.in.:						
minerały i kopalin ny niemetaliczne						
/bez węgla/		3.402	4.012	6.569	5.530	2.574
żywice, lak		1.139	414	759	543	846
oleje roślin., zwie- rzące i mineral.		71.739	118.541	96.719	71.936	85.479
bawełna		41.544	79.163	89.542	53.972	61.970
wełna		6.573	8.107	9.608	8.685	5.428
drewno		1.666	2.686	1.045	812	1.258
III. Fabrykaty						
		221.261	220.064	227.680	223.162	253.313
w tym m.in.:						
chemikalia, leki		20.185	24.244	21.264	28.335	27.477
wyroby nożownicze, narzędzia i in- strum./bez elektr./		12.329	14.793	14.537	13.206	12.808
barwniki, farby		13.196	14.799	19.080	16.080	17.301
sprzęt i aparaty elektr./bez maszyn/		11.868	10.660	8.944	8.272	7.843
wyroby ze szkła i ceramika		1.327	1.485	1.595	1.239	1.045
żelazo, stal i wy- roby		19.168	18.052	19.570	17.864	25.619
metale inne i wy- roby		13.179	15.477	26.586	19.588	24.198
maszyny i pasy transmis. ogółem		72.473	65.385	61.571	61.203	69.391
w tym: obrabiarki		1.659	1.864	1.822	2.261	1.700
inne maszyny		70.814	63.521	59.949	55.942	67.691
papier, tektura itp.		10.477	9.623	11.439	10.600	10.522
pojazdy /bez lo- komotyw/		19.311	20.091	16.632	20.640	29.782
przędza i wyroby bawełniane		2.766	2.387	2.518	1.221	1.910
przędza i wyroby wełniane		2.425	1.935	2.568	1.911	1.584
Ogółem		453.100	465.435	500.821	441.405	526.678

Produkcja a/ Rolnictwo.

Dzięki wzrostowi areału zasiewów i korzystnym warunkom atmosferycznym, produkcja rolnicza Indii w 1953/54 /li-
piec - czerwiec/ była stosunkowo wysoka. Fakt ten
pozwolił na znaczne zredukowanie importu żywności z zagranic
cy /patrz wyżej/.

W 1953/54 produkcja zbóż i roślin jadalnych wyniosła 66 mln ton i przekroczyła tym samym o 4,4 mln ton poziom ustalony przez program 5-letni na rok 1955/56. Produkcja ryżu osiągnęła w 1953/54 szczytowy poziom 27 mln ton, produkcja pszenicy wyniosła 7,8 mln ton, co również stanowi rekord i o 300 tys. ton przekracza przewidywania. Szczególnie dobrze wypadły zbiory prosa i innych podobnych zbóż: wyniosły one 21 mln ton wobec 17 mln ton ustalonych na 1955/56 r. przez program 5-letni. Produkcja "gramu" wyniosła 4,5 mln ton, co stanowi rekord nawet w porównaniu z wyjątkowo dobrymi zbiorami tego zboża w 1949 r. Rozwój produkcji rolniczej w ostatnich latach ilustruje następujące zestawienie:

	1953/54		1952/53	
	areal w tys. akrów	zbiory w tys. ton	areal w tys. akrów	zbiory w tys. ton
<u>Rośliny jadalne</u>				
ryż ^{1/}	76.646	27.079	74.209	22.495
pszenica	26.098	7.792	24.285	7.383
inne chlebowe ^{2/}	107.621	21.259	104.665	19.225
"gram"	18.893	4.551	18.014	4.165
orzeszki ziem.	11.356	3.772	11.850	2.884
trzcina cukrowa	3.598	4.614	4.272	5.019
<u>Rośliny techniczne</u>				
bawełna ^{3/}	17.027	3.935	15.693	3.131
juta			1.196 ^{4/}	3.128 ^{4/} 3/
inne oleiste	16.242	1.819	15.811	1.762
tytoni	890	256	895	241

1/łuszczonej

2/dżowar, bajra, kukurydza, ragi itp.

3/tys. bel

4/ 1953

b/ Przemysł i górnictwo.

Poziom produkcji przemysłowej Indii w drugim kwartale 1954 r. był wyższy od wyników osiągniętych w odpowiednim okresie 1953 i 1952 r. Wskazuje na to następujące zestawienie:

Ruch wskaźnika produkcji przemysłowej
w II kwartale 1. lipcu 1954, 1953 i 1952 r.
/1946 = 100/

	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec
1952	132	127	122	129
1953	141	133	133	136
1954	146	141	146	149

Jak już wskazywaliśmy w poprzednim opracowaniu/patrz WHZ nr.36-167/, wzrost produkcji przemysłowej nie jest równomierny, a w pewnych gałęziach notuje się nawet spadek wytwórczości /węgiel, mangan/. Szereg przemysłów, m.in. przemysł szklany i chemiczny nie wykorzystuje w pełni swej zdolności produkcyjnej. Szczególnie słabo rozwija się indyjski przemysł samochodowy. Firmy "Hindustan Motors", "Premier Motors", "Standard Motor Products", które należą do głównych producentów pojazdów, stanęły wobec groźby coraz bardziej malejącego zbytu na ich produkty. W 1953 r. rynek krajowy wchłonił tylko 9.500 pojazdów mechanicznych wobec 15.000 w 1952 r., a w 1954 r. ilość ta prawdopodobnie spadnie do 5.500. Niezależnie od drastycznych ograniczeń importowych, przyczyną spadku sprzedaży pojazdów na tynku wewnętrznym są wysokie ceny produktów krajowych.

W centrum zainteresowania hinduskiej opinii publicznej i fachowych kół zagranicy stoi obecnie sprawa rozszerzenia zdolności produkcyjnej przemysłu stalowego Indii. W początku realizacji programu 5-letniego, tj. w 1951 r., roczna produkcja stali w Indiach nie osiągała 1 mln ton, podczas gdy zapotrzebowanie przekraczało 2 mln ton. W końcu realizacji programu /1956 r./ przewidywana produkcja stali wynieść ma 1.600 tys. ton, natomiast popyt wzrośnie już do 2.800 tys. ton. W 1962 r. zapotrzebowanie na stal ma osiągnąć 6 mln ton. W związku z tym powstaje konieczność znacznej rozbudowy przemysłu hutniczego oraz nastawienia się również na produkcję stali specjalnych, dotychczas importowanych niemal całkowicie z zagranicy.

Głównymi producentami stali są następujące przedsiębiorstwa: Tata Iron and Steel Co Ltd., Indian Iron & Steel Company oraz Mysore Iron and Steel Works. Z wyjątkiem ostatniego przedsiębiorstwa huty te uważać należy za firmy prywatne, mimo iż rząd wywiera wpływ na ich działalność drogą ustalania cen minimalnych, kontroli zysków etc., etc. Zdolność produkcyjna firmy Tata wynosi ok. 750 tys. ton rocznie i ma być podniesiona do 950.000 tys. ton, zdolność produkcyjna Iron Steel Indian ma wzrosnąć z 280 tys. ton do 650 tys. ton, a Mysore Iron z 40 tys. ton do 100 tys. ton. Tak więc nawet przy zwiększonej zdolności produkcyjnej trzech największych firm nadal będzie istniał deficyt w wysokości 1 mln ton. Rząd zamierza zmniejszyć ten deficyt przez budowę nowych zakładów.

W najbliższym czasie zaczęta więc zostanie budowa kombinatu hutniczego pod nazwą "Hindustan Steel Ltd" przy udziale firm zachodnio-niemieckich - Kruppa i Demaga. Zakłady te kosztować będą ok. 710 mln rupii, a ich zdolność produkcyjna wyniesie ok. 500.000 rocznie. Udział Niemiec zachodnich w tym przedsiębiorstwie ma wynieść wg. Neue Zürcher Zeitung ok. 95 mln rupii implegować będzie przede wszystkim na dostawach sprzętu i wyposażenia.

Niezależnie od tego projektu rząd hinduski pertraktuje z ZSRR i W. Brytanią w sprawie budowy dalszych hut.

Zdaniem fachowych kół, oferta radziecka jest znacznie bardziej atrakcyjna dla rządu hinduskiego niż propozycje brytyjskie. Oprocentowanie i spłata proponowanego kredytu radzieckiego są bardzo przystępne. Propozycje radzieckie przewidują budowę huty państwowej o rocznej zdolności produkcyjnej 500.000 ton. W przeciwieństwie do oferty radzieckiej W. Brytania proponuje utworzenie huty jako towarzystwa prywatnego. W początkach grudnia prasa angielska doniosła, iż rozmowy indyjsko-angielskie zostały chwilowo zawieszone. Było to niewątpliwie związane z uchwałą większości Rady Ministrów, opowiadającą się za zasadą nacjonalizacji przemysłu stalowego. Nie jest jednak wykluczone, iż zarówno oferta radziecka jak i brytyjska zostaną ostatecznie zaakceptowane i Indie zaczną budowę dwu hut.

Realizacja programu 5-letniego /patrz WHZ Nr.36-167/ kładła silny nacisk na rozwój rolnictwa oraz bazy emerytacyjno-transportowej. Założenia drugiego programu pięcioletniego przewidują natomiast rozszerzenie produkcji przemysłów przetwórczych, dotychczas zaniedbywanych. W związku z tym utworzono specjalną instytucję kredytową pod nazwą "Industrial Credit and Investment Corporation of India", mającą na celu udzielanie poparcia przede wszystkim dla tych gałęzi wytwórczości. Instytucja ta otrzymała statut prywatnego przedsiębiorstwa - z ograniczoną odpowiedzialnością o kapitale autoryzowanym - 250 mln rupii i kapitale wpłaconym 50 mln rupii. Z tej ostatniej sumy, 35 mln zostanie rozpisanych w Indiach, 10 mln w W. Brytanii i 5 mln rupii w USA. Prócz tego rząd hinduski udzieli nowemu towarzystwu pożyczki 75 mln rupii, a IBRD ma dostarczyć ze swej strony 10 mln \$ /ok.48 mln rupii/. Prasa angielska z zadowoleniem podkreśla fakt stworzenia nowego towarzystwa, z udziałem kapitałów brytyjskich, zwłaszcza iż na czele jego stanąć ma dawny wysoki urzędnik Banku Anglii, Beale. Powszechnie komentuje się ten fakt, jako pewne umocnienie nadszarpniętej pozycji brytyjskiej w Indiach.

Poniżej podajemy tabele obrazujące rozwój produkcji przemysłowej Indii w okresie maj - lipiec 1954 r.

Pozycja	jednost- ka	1953 przec.mies.	1 V	9 VI	5 VI	4 VII	r. VII
I. Energetyka							
energia elektr.	mln.kWh	559	640	629	633		
węgiel	tys.t.	2.987	2.977	2.885	2966		
II. Wydobycie minerałów /bez węgla/							
ruda żelazna	tys. t.	304,4	332,5	304,9	312,2		
III. Żelazo i stal							
a/żelazo							
surówka	tys.t.	137,9	143,8	138,5	146,0		
ferrostopy	" "	0,6	0,4	4,8	5,8		
odlewy	" "	9,6	11,8	13,3	12,3		

pozycja	jednost- ka	1953 przec.mies.	1 V	9 VI	5 VI	4 VII	r. VIII
b/stal surowa							
wlewki surowe tys.t.		123,4	124,8		128,7		138,7
stal do odlew. " "		2,1	2,9		2,3		2,7
o/półfabrykaty stalowe							
wlewki podwal- cowane i kęsy " "		71,3	73,3		74,1		82,6
kęsy płaskie " "		22,2	26,8		32,7		31,3
inne " "		9,0	7,3		8,5		8,6
Razem " "		102,5	106,4		115,3		122,5
d/Stal gotowa							
ciężka stal kon- strukcyjna tys.t.		7,1	9,4		5,6		5,3
lekka stal kon- strukcyjna " "		7,4	8,7		8,9		13,4
szyny i łubki /nakładki do łączenia szyn/ " "		7,8	5,8		10,3		10,5
blacha biała " "		4,9	4,9		4,8		5,8
blacha czarna " "		7,9	11,6		11,0		10,6
blacha galwa- nizowana " "		7,9	9,3		10,4		10,4
sztaby " "		21,8	26,1		25,1		23,8
pręty " "		4,3	4,6		4,0		4,5
drut " "		2,6	2,5		2,1		2,7
odlewy " "		0,9	1,2		1,2		1,2
stal sprężynowa " "		0,8	1,1		1,2		1,4
stal narzędziowa " "		0,1	0,1		0,1		0,1
Ogółem/z innymi/ " "		82,3	95,4		93,9		99,4
IV. Wyroby włókiennicze							
a/przędza baweł. mln lbs		125,3	128,1		124,1		136,0
w tym m.in.							
gat.coarse " "		87,9	85,9		83,9		...
" medium " "		26,1	30,6		28,4		...
" fine " "		9,2	9,7		10,0		...
b/tkan.bawełn. mln yard		408,8	425,1		406,9		441,0
w tym m.in.							
dhuties " "		88,2	101,5		100,9		...
na koszule & longcloth " "		100,2	110,6		107,0		...
drukowane " "		127,8	114,7		109,6		...
c/wyroby jutowe tys.t.		72,4	71,3		74,6		80,7
w tym m.in.:							
przędza " "		2,0	2,3		2,4		2,5
hessians " "		32,4	29,3		29,8		32,3
plótno na wor- ki i worki " "		37,5	39,4		42,1		45,5

P o z y c j a	jednost- ka	1953 przec.m.	1 9 V	5 4 VI	r. VII
d/wyroby wełniane tys.lbs		1.604	1.437	1.602	1.782
<u>V. Wyroby papiernicze</u>	" cwt	233,0	254,0	...	...
w tym m.in.:					
a/ papier rotac. i do pisania	" "	159,4	193,5	...	...
b/ papier pakowy:					
1/ pap.kraft	" "	20,1	8,5	...	...
2/ in.rodzaje	" "	15,1	13,6	...	...
c/ papiery specjal.	" "	5,9	6,0	...	...
d/ tektura	" "	32,5	32,4	...	...
<u>VI. Produkty chemicz.</u>					
kwask siarkowy	tys.cwt.	181,8	239,0	228,4	...
soda kaustyczna	tony	1909	2347	2314	...
soda ash	"	4739	4293	2978	3132
proszek do biel.	"	162	...	271	...
dwuchromiany	"	209	307	265	...
mydło	"	6679	6065	...	...
superfosfaty	"	4025	9150	10700	...
obojętny siarczan amonu	"	26.635	24.490	27.057	24.000
farby, lakiery	tys.cwt.	53,4	49,2	55,2	...
zapalki	mln gross skrzyń	2,5	2,2	1,7	...
spiryt.rektyfik.	tys.galon.	364,7	330,4	385,8	...
" denatur.	" "	207,8	242,6	240,5	...
<u>VII. Wyroby metalowe i maszyny.</u>					
latarki typu "Hu- rrricane"	tys.szt.	359,4	411,2	337,0	470,0
silniki dieslowe	szt.	310	662	773	...
maszyny do szycia	"	5202	6815	6470	7055
rowery	"	22014	33073	34417	...
obrabiarki	w tys.rup.	367,3	478,1	431,0	...
ogniwa suche	mln szt.	12,3	16,9	16,7	...
akumulatory	tys.szt.	14,7	17,3	16,6	...
silniki elektr.	tys.KM	13,6	15,3	15,2	17,0
transformatory	" kVA	25,7	32,2	29,0	34,1
żarówki	" szt.	1.647	1.854	1.997	2.080
wentylatory el.	" "	17,3	20,5	16,8	...
<u>VIII. Metale nieżelazne i wyroby z mi- nerałów niemetal.</u>					
aluminium	tony	313,2	315,1	234,6	438,6
miedź	"	410,0	615,0	560,0	623,0
ołów	"	141,2	130,0	85,0	150,0
szkło	tys.stóp ²	1898,2	490,8	569,1	793,4
cement	tys.ton.	315	373	353	363

P o z y c j a	jednost-	1953	1	9	5	4	r.
	ka	przec.mies.	V	VI	VII		

IX. Inne towary

cukier	tys.ton	108,1	2,6	...	3,1
mąka pszenna	" "	40,3	36,8	30,6	38,3
sól	" maunds	7193	17.894	16.143	6.333
olej roślinny	tony	15.971	23.279	19.084	16.747
sklejka	tys.stóp ²	5,100	6.211	4.976	5.456

1/sierpień.

/a/

Źródła: Monthly Abstract of Statistics - wrzesień
 International Financial Statistics - listopad
 Monthly Bulletin of Statistics - listopad
 Financial Times - 391
 Aussenhandelsdienst - 41
 Eildienst f.d.Aussenhandel - 51.

K O L U M B I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny, finanse

Obroty handlu zagranicznego Kolumbii w ciągu pierwszych 7 miesięcy 1954 r. w porównaniu z analogicznym okresem 1953 r. przedstawiały się następująco /w mln dol.USA/:

	styczeń - lipiec 1953 r.	1954 r.
eksport	320	404
import	274	354
s a l d o	+46	+50

Wartość eksportu kolumbijskiego w okresie styczeń-lipiec 1954 r. wzrosła o 26% w porównaniu z analogicznym okresem 1953 r. Wzrost obejmował wywóz wszystkich głównych artykułów, a mianowicie: kawy, ropy naftowej, bananów i tytoniu.

Dane o strukturze geograficznej eksportu i importu Kolumbii, dostępne jedynie za 5 miesięcy 1954 r. w zestawieniu z analogicznym okresem 1953 r. przedstawiają się następująco /w mln dol.USA/:

	Eksport		Import	
	1953	styczeń 1954	- maj 1953	1954
<u>Ogółem</u>	229,1	260,4	184,5	235,9
w tym:				
St. Zjednoczone	184,4	199,3	114,2	148,4
Niemcy zachodnie	10,1	17,2	11,8	17,4
Antyle Holenderskie	12,8	17,1	0,5	5,4
Holandia	2,3	5,0	6,2	6,7
Szwecja	3,3	3,9	3,7	3,9
Belgia-Luksemburg	2,3	3,1	5,1	6,4
Włochy	1,5	3,1	2,2	2,3
Kanada	5,1	3,0	3,3	4,2
Francja	1,4	1,2	8,0	12,4
Wenezuela	0,2	0,9	0,4	0,3
Szwajcaria	0,5	0,6	3,1	3,4
Argentyna	0,2	0,5	0,1	0,1

Utrzymująca się w I połowie 1954 r. na rynku światowym haussa cen kawy, głównego artykułu eksportowego Kolumbii, łącznie ze zwiększonym ilościowo wywozem tego towaru, przyczyniła się do wzmocnienia sytuacji finansowej kraju. Spowodowało to z kolei znaczne ożywienie importu, czemu dodatkowo sprzyjały dokonane jeszcze w I kw. 1954 r. rozluźnienia w kontroli przywozu /por. "WHZ" nr 18/149 str. 43/. W rezultacie wartość importu w ciągu pierwszych 7 miesięcy 1954 r. wzrosła o 29% w porównaniu z analogicznym okresem 1953 r.

Jednakże w drugiej połowie 1954 r. nastąpił znaczny spadek cen kawy na rynku światowym, w wyniku obniżenia ceny minimalnej przez Brazylię. Wywołane tym niekorzystne kształtowanie się sytuacji płatniczej, przy jednoczesnym wysokim poziomie importu, zmusiło rząd kolumbijski do podjęcia kroków zaradczych. Odpowiednie zarządzenia ogłoszono w dniu 22 października 1954 r.

Celem zmniejszenia odpływu dewiz zagranicę wprowadzone zostały restrykcje importowe na 305 artykułów z listy towarów "non essentials". Cło importowe ad valorem podniesiono z 40% do 80%. Równocześnie zakazany został import tych towarów z krajów, wobec których Kolumbia ma nie zrównoważony bilans handlowy. W ten sposób dostawcami tych 305 pozycji mogą być, praktycznie biorąc, Niemcy zachodnie, Austria, Belgia, Argentyna, Dania, Ekwador, Hiszpania, Finlandia, Francja, Wielka Brytania, Włochy, Szwecja oraz Stany Zjednoczone. W liczbie towarów objętych restrykcjami znajdują się m.in. samochody osobowe, wagi ponad 1.240 kg, łódki wszelkich rodzajów, tekstylia, odzież, włókna syntetyczne, konserwy oraz napoje alkoholowe.

x/ eksport kawy w 1953 r. stanowił 83% ogólnej wartości wywozu, a w I kw. 1954 r. osiągnął 85%.

we. Ponadto zniesiony został wolny import artykułów spożywczych, jaki wprowadzono przed kilkoma miesiącami celem zwalczania wzrastającej w kraju drożyzny. Odtąd większa część produkowanych w kraju artykułów spożywczych, jak ziemniaki, pszenica, ryż, jęczmień, kukurydza i warzywa będzie mogła być importowana przez półpaństwową "Corporacion de Defensa de Productos Agrícolas". Zniesienie wolnego importu artykułów spożywczych przyjęte zostało z zadowoleniem przez kolumbijskich producentów rolnych, którzy od dłuższego już czasu uskarżali się na konkurencję zagraniczną na rynku krajowym i występowali wobec czynników oficjalnych z żądaniem zastosowania odpowiednich środków ochronnych. Tak np. importowano drogą lotniczą z USA znaczne ilości jaj, które sprzedawane były na rynku kolumbijskim po cenach niższych od kosztów produkcji tego artykułu w Kolumbii. O ile import tańszych jaj odbywał się z korzyścią dla konsumenta kolumbijskiego, to znaczny przywóz innych artykułów spożywczych nie przyczynił się bynajmniej do obniżenia kosztów utrzymania w kraju. Importerzy bowiem i pośrednicy utrzymywali nadal wysoką cenę sprzedażną w kraju, pobierając dla siebie znaczną marżę, wynikającą z różnicy poziomu cen importowych i krajowych. W związku z tym kolumbijscy producenci pszenicy podkreślali z goryczą, że poważny import pszenicy w obliczu pomyślnych zbiorów krajowych może doprowadzić do spadku hurtowej ceny tego zboża, bez odpowiedniego obniżenia cen mąki i chleba.

Znaczenie dla Kolumbii pociągnąć restrykcyjnych w dziedzinie importu staje się jasne na tle rozwoju sytuacji płatniczej kraju. O ile jeszcze w sierpniu 1954 r. bilans płatniczy zamknął się nadwyżką w wysokości \$ 63 mln., to już w pierwszym tygodniu października pozostał deficyt, który, jak przypuszcza "Neue Zürcher Zeitung", szybko się zwiększał, gdyż importerzy po spadku ceny kawy w sierpniu, przewidując zmiany w polityce przywozowej, gwałtownie zaczęli forsować zakupy zagranicą. Jednocześnie z ograniczeniami w imporcie rząd kolumbijski przedsięwziął środki, które miałyby zapewnić pomimo spadających cen kawy dostateczne wpływy dolarowe. Zmniejszona została ponownie wysokość tej ilości dewiz, jaką eksporterzy kawy mają oddawać Bankowi Narodowemu /po kursie 2,38 1/2 peso za 1 dol.USA wobec kursu oficjalnego 2,50 peso/, a mianowicie z \$ 115 do \$ 110 od worka /a 70 kg/. Krok ten miał na celu umożliwić eksporterom dalsze obniżenie cen kawy do 71,4 centów za lb i zwiększyć konkurencyjność kawy kolumbijskiej na rynku światowym. Przed kilkoma miesiącami suma w dolarach przekazywana Bankowi Narodowemu z tytułu eksportu kawy była jeszcze tak wysoka, że eksporterzy musieli sprzedawać kawę po 83,1 centów za lb.

Zachodnio-niemieckie pismo "Nachrichten für Aussenhandel" donosi, że zmiany dokonane w kolumbijskiej polityce handlowej przynoszą już pewne rezultaty. W ciągu listopada b.r. eksport kawy ożywił się znacznie, w wyniku czego rezerwy dolarowe Banco de la Republica wyniosły na dzień 19 listopada \$ 101,1 mln w porównaniu

z $\$$ 80,4 mln w dniu 22 października 1954 r. Jednocześnie rezerwy złota utrzymywały się na niezmiennym poziomie $\$$ 98,1 mln.

Dane o ilości środków płatniczych w Kolumbii wskazują na utrzymanie się tendencji inflacyjnych w kraju. Ilość pieniądza rozporządzalnego /pieniądz w obiegu plus depozyty bankowe/ osiągnęła przy końcu sierpnia b.r. 1.702 mln peso wobec 1.358 mln peso w analogicznym miesiącu 1953 r.

Oficjalny wskaźnik kosztów utrzymania w Bogocie wyniósł w sierpniu 1954 r. 161 punktów w porównaniu z 146 punktów w 1953 r. /1948 = 100/.

Produkcja

Doniesienia prasy kapitalistycznej przynoszą ostatnio szereg informacji o rozwoju przemysłu w Kolumbii, ujawniając jednocześnie wzrost penetracji kapitału zagranicznego w różnych gałęziach gospodarki tego kraju. Według danych szwajcarskiego pisma "Wirtschaftliche Mitteilungen" poziom produkcji przemysłowej Kolumbii wzrósł o 42% w latach od 1947 do 1953 i o 84,2% od 1945 do 1953 r. W tym ostatnim okresie średni roczny wzrost wynosił 10,5%. Tempo tego rozwoju jest większe od wzrostu produkcji przemysłowej wszystkich innych krajów Ameryki Łacińskiej, który wynosił przeciętnie 8% rocznie. Jednocześnie Kolumbia prześcignęła nawet szereg krajów gdzie rozwój przemysłu był najpoważniejszy w ciągu ostatnich lat, jak Chile, Meksyk, Argentyna i Peru, pozostając jedynie w tyle za Brazylią, gdzie produkcja przemysłowa wzrosła po drugiej wojnie światowej w skali 12,5% rocznie. Rzecz jasna, procentowe lub wskaźnikowe ujęcie rozwoju produkcji przemysłowej Kolumbii daje tylko względny obraz poziomu przemysłu, jeśli zważy się, że Kolumbia jest krajem gospodarczo zacofanym i porównania dokonane zostały również na tle krajów słabo uprzemysłowionych.

Rozwój produkcji przemysłowej Kolumbii na przestrzeni lat powojennych obrazują poniższe dane wskaźnikowe /1948 = 100/:

1945 r.	77,2
1948 r.	100,0
1951 r.	120,8
1952 r.	137,8
1953 r.	142,2

Wzrost wykazuje produkcja cementu i energii elektrycznej, dwóch ważnych elementów dla oceny rozwoju gospodarczego kraju, co znajduje odzwierciedlenie w poniższych wskaźnikach:

	<u>cement</u>	<u>energia elektryczna</u>
1948	100,0	100,0
1951	177,5	137,4
1952	194,2	147,9
1953	238	167,4

Produkcja cementu w cyfrach bezwzględnych^{x/}, która w roku 1948 wyniosła 363,6 tys. ton metrycznych, w 1953 r. osiągnęła 872,4 tys. ton, a w ciągu pierwszych 8 miesięcy 1954 r. - 633,2 tys. ton.

Słaby natomiast rozwój przejawia przemysł włókienniczy, który stanowi główną gałąź kolumbijskiego przemysłu przetwórczego. Wskaźnik tej produkcji, przy przyjęciu 1948 r. za 100 wzrósł w 1950 r. do 110,3, następnie w 1951 r. spadł do 104,7, a w 1952 r. ponownie podniósł się do 121,6; dane za 1953 r. nie były jeszcze dostępne w chwili oddawania opracowania do druku.

Wydobycie ropy naftowej, drugiego poza kawą głównego artykułu eksportowego Kolumbii, wyniosło w 1953 r. 5.507 tys. ton metrycznych wobec 5.432 tys. ton w 1952 r., a w ciągu pierwszych 10 miesięcy 1954 r. osiągnęło ono 4.896 tys. ton. Mimo że Kolumbia wydobywa znaczne ilości ropy naftowej, musi ona w braku odpowiedniego przemysłu rafinacyjnego importować z zagranicy produkty pochodne tego surowca wartości około \$ 31 mln rocznie. Dążąc więc do uniezależnienia się od importu produktów naftowych z zagranicy, kolumbijskie rządowe towarzystwo naftowe "Empresa" uruchomiło przy końcu sierpnia b.r. w Barranca Bermeja rafinerię o mocy przetwórczej 1,5 mln ton ropy rocznie. Koszty budowy tego obiektu wyniosły \$ 38 mln. Roboty przeprowadziła amerykańska firma "Foster Wheeler Corporation". Za rok nowa rafineria ma wytwarzać: 646 tys. ton mazutu, 612 tys. ton benzyny, 107 tys. ton paliwa do motorów Diesla, 63 tys. ton nafty oraz 62 tys. ton benzyny lotniczej. Przewiduje się, że w ten sposób zapotrzebowanie krajowe na benzynę lotniczą będzie zaspokojone w całości, a na inne rodzaje benzyny w 78%.

W połowie października 1954 r. uruchomiona została w Paz del Rio huta żelaza oraz znajdujące się w pobliżu kopalnie rudy żelaznej. Huta ma osiągnąć produkcję początkowo 120 tys. ton stali rocznie. Zbadane dotychczas zasoby rudy żelaza ocenia się na 100 mln ton o przeciętnej zawartości metalu 50%. Wyposażenia dla huty i kopalni dostarczył niemal całkowicie przemysł francuski, do czego drogę utorowało udzielenie Kolumbii pożyczki w wysokości \$ 22 mln ze strony francuskiego konsorcjum, podległego "Banque de Paris et des Pays Bas".

Jeśli chodzi o produkcję rolniczą, to tempo jej rozwoju jest powolniejsze od uprzemysławiania kraju. Produkcja rolna w okresie od 1948 r. do 1953 wzrosła tylko o 13,6%. Pociąga to za sobą konieczność znacznego importu artykułów spożywczych z zagranicy i przyczynia się do wzrostu kosztów utrzymania.

Produkcja kawy w 1954 r. oceniana jest na 427 tys. ton metrycznych w porównaniu z 414 tys. ton w 1953 r. Produkcja

^{x/} wg. "Monthly Bulletin of Statistics" ONZ

pszenicy w 1953 r. /dane prowizoryczne/ wyniosła 140 tys. ton metr., nie wykazując zmian wobec poprzedniego roku, jak również produkcja kakao w wysokości 15 tys. ton nie wykazała zmian wobec 1952 r.

/o/

Źródła:

International Financial Statistics - listopad 54 r.
Monthly Bulletin of Statistics - listopad 54 r.
Direction of International Trade - październik 54 r.
Informazioni per il Commercio Estero - 48, 2.XII.54 r.
BIKI - 126, 21.X.54 r.
Moniteur Officiel - 1636, 15.XI.54
Neue Zürcher Zeitung - 295, 27.X.54 r.
266, 28.IX.54 r.
303, 4.XI.54 r.
315, 16.XI.54 r.
Nachrichten für Aussenhandel - 281, 7.XII.54 r.
Wirtschaftliche Mitteilungen - 29, 6.X.54 r.
F.A.O. - listopad 54 r.
Petroleum Press Service - grudzień 54 r.

M A D A G A S K A R

Sytuacja gospodarczą

Wyspa Madagaskar, licząca 592.000 km² i zamieszkała przez 4,5 mln mieszkańców, jest kolonią francuską. Administracja kraju spoczywa w ręku wysokiego komisarza Francji, przebywającego w stolicy Madagaskaru - Tananarive. Stworzona przez Francuzów namiastka samorządu w formie rady administracyjnej, złożonej z tubylców, bynajmniej nie złagodziła ucisku kolonialnego oraz wyzysku ekonomicznego. Głoszona przez kolonizatorów zasada współudziału w rządach, nie może przesłonić faktu, iż decydujący głos w rządzeniu krajem należy do wysokiego komisarza Francji. Jednakże wzrost świadomości politycznej wśród ludności Madagaskaru, datujący się zwłaszcza od czasu II wojny światowej, zmusza francuskich kolonizatorów do stosowania coraz więcej zamaskowanej polityki. Wyraźne oznaki niezadowolenia oraz bunt przeciwko okupacji francuskiej, jakkolwiek jeszcze niezbyt silne i zdecydowane, są osłabiane przez brak jednolitości narodowej, który składa się z kilku szczepów często ze sobą skłóconych. Najsilniejsze ożywienie ruchu narodowo-wyzwoleńczego miało miejsce

- 64 -

w pierwszych latach po II wojnie światowej, kiedy powstała narodowa partia "Ruch Demokratyczny". Została ona jednak przez władze francuskie rozwiązana, a powstanie które wybuchło w odpowiedzi na to posunięcie administracji francuskiej zostało krwawo stłumione. Walka ludu Madagaskaru przeciwko uciskowi imperializmu francuskiego jest kierowana przez młodą jeszcze klasę robotniczą tego kraju, która w ostatnich latach szybko wzrasta liczebnie w związku z rozwojem górnictwa.

Handel zagraniczny.

Obroty handlu zagranicznego Madagaskaru cechuje chroniczny deficyt. Utrzymujący się na wysokim poziomie import, jest spowodowany przywozem znacznych ilości wyrobów gotowych, które nie mogą być pokryte przez eksport produktów rolnych. Rozbieżność między wartościami importu i eksportu, która wyraziła się w 1952 r. deficytem w wysokości 7,1 mld.fr.CFA[1] wzrosła w 1953 r. do blisko 7,8 mld.fr.CFA. Wartość jednej tony importu wzrosła do 59 tys.fr.CFA /1952 = 57 tys./, zaś eksportu odpowiednio spadła do 81 tys.fr.CFA /86 tys.fr./. Stopień pokrycia importu eksportem spadł z 70% w 1952 r. do 65,5% w 1953 r.

Obroty handlu zagranicznego Madagaskaru w ostatnich latach przedstawiały się następująco /w mln fr.CFA/:

	Import	o- eksport
1952 r.	23.379	16.378
1953 r.	22.635	14.837
9 mies.1953 r.	16.123	8.675
9 " 1954 r.	18.442	11.480

Tonaż importu wyniósł w 1953 r. 416.418 ton /447.388 ton/, zaś eksportu 196.876 ton /196.571 t./. Z porównania tych liczb wynika, że przy spadku tonażu importu o 30.920 t. /6,9%/ nastąpił spadek wartości o 744,8 mln fr.CFA /3,1%/ natomiast przy eksporcie tonaż wzrósł zaledwie o 305 t. /0,15%/ przy jednoczesnym zmniejszeniu się wartości o 1540 mln fr.CFA /9,5%/. Skurczenie się eksportu jest przypisywane niekorzystnemu trendowi cen na takie artykuły jak grafit, rośliny włókniste /sisal/, przyprawy /goździki/ oraz kawę. /pod koniec 1953 r./. Jakkolwiek tonaż eksportu pozostał na tym samym poziomie, to jednak struktura towarowa zmieniła się na korzyść ryżu, suchych jarzyn oraz manioku. Towary te mimo wzrostu ich udziału w wysyłkach, nie mogły zapobiec znacznemu spadkowi wartości eksportu /blisko 10%/. Spadek cen kawy spowodował zmniejszenie się eksportu tego artykułu o 5 tys.ton, co ilościowo było skompensowane podobnym wzrostem eksportu ryżu. Jednak wartościowo spadek kawy pociągnął zmniejszenie się eksportu o 1 mld fr.CFA, zaś wzrost eksportu ryżu pokrył jedynie 200 mln fr.CFA.

1/ 1 fr CFA = 2 ffr.

Do najważniejszych artykułów eksportowych w 1953 r.
/11 miesięcy/ należały /w tonach i mln fr.CFA/:

	<u>Tonaż</u>	<u>Wartość</u>
ryż	40.031	1.374
kawa	27.836	5.000
tytoń		1.019
grafit	13.068	384
maniok	14.752	335
groch	10.813	243
kukurydza	7.804	...
arachidy	6.004	280
sizal	3.680	133
skóry	2.977	223
konserwy mięsne	2.007	456
oleje	379	292
wanilia	347	520
goździki	464	216
mika	574	154

Do głównych towarów eksportowanych należą płody rolne - kawa, ryż, tytoń i wanilia. Eksporterzy Madagaskaru napotkali w 1953 r. na poważne trudności w zbycie szczególnie takich towarów jak sizal, mięso i konserwy mięsne, grafit i mika. Trudności te nastąpiły w wyniku obniżki cen światowych, co szczególnie ujemnie odbiło się na eksporcie Madagaskaru, który ma b.wysokie koszty własne produkcji. Prasa francuska nie tał rozczarowania z powodu braku wyników w dziedzinie ożywienia gospodarki Madagaskaru. Szumnie reklamowana "pomoc" Francji dla terytoriów zamorskich w ramach FIDES /Fonds d'Investissement pour le Développement Economique et Sociale/ - nie tylko nie przyniosła spodziewanych sukcesów, ale spotęgowała trudności gospodarcze Madagaskaru, czego wyrazem jest wzrastający deficyt handlowy przy równoczesnym zmniejszeniu się obrotów. Aby kontynuować wymianę handlową z zagranicą, stwierdzają "Marchés Coloniaux", Madagaskar musi obniżyć koszty własne produkcji, gdyż obecny ich poziom nie pozwala na przeciwstawienie się konkurencji obcej.

Po stronie importu najważniejszymi towarami były artykuły konsumcyjne oraz sprzęt inwestycyjny. Szczegółowa struktura przywozu przedstawia się następująco /tony i mln fr.CFA/:

	<u>Tonaż</u>	<u>Wartość</u>
tkaniny	5.896	2.911
środki transportu	8.378	2.080
maszyny i aparaty	4.931	1.501
produkty naftowe	78.056	1.455
napoje	31.418	1.268
produkty chemiczne	11.380	1.149
ubrania	3.104	1.075
wyroby metalowe	9.420	1.108
metale	27.892	919

sprzęt elektrotechniczny	1.859	677
produkty przemysłu spożywczego	...	640
cement	92.412	576
papier	2.505	350
mąka	10.409	345
węgiel i brykiety	16.941	...

Stosunkowo duży udział dóbr inwestycyjnych w imporcie tłumaczy się forsowaniem pierwszego programu rozbudowy gospodarczej 1947 - 1953 r. Z porównania odpowiednich liczb wynika, iż przywóz sprzętu inwestycyjnego w porównaniu z rokiem poprzednim wykazuje spadek na korzyść artykułów konsumpcyjnych. Jednakże wzrost przywozu środków konsumpcji spowodowany był głównie wzmożonym importem napoi alkoholowych.

Znaczny spadek dotyczył przywozu węgla, co nastąpiło w wyniku przestawienia się przemysłu krajowego na motory Diesla. To z kolei spowodowało wzrost zapotrzebowania na paliwa płynne, których import wzrósł z 58 tys.ton w 1952 r. do 68 tys.ton w 1953 r.

Do zmniejszenia się przywozu wyrobów metalowych oraz aparatów i maszyn przyczyniły się trudności finansowe znacznej liczby przedsiębiorstw europejskich, istniejących na Madagaskarze, które były zmuszone zmniejszyć wydatki na modernizację zakładów.

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Madagaskaru przedstawiała się w ciągu ostatnich dwóch lat następująco /w mln \$/:

	E k s p o r t		I m p o r t	
	1952	1953	1952	1953
<u>Ogółem</u>	93,5	84,7	133,5	129,3
Francja	64,4	60,2	95,0	96,4
Posiadłości francuskie w Afryce	7,4	7,4	4,0	4,8
U.S.A.	4,4	5,1	6,0	4,4
W.Brytania	1,3	1,1	2,6	2,7
Belgia	-	-	2,0	1,3
Holandia	-	-	1,9	2,4
Unia Płd.Afryki	0,7	-	1,1	0,5

Jak wynika z powyższej tabeli, skurczenie się eksportu Madagaskaru w 1954 r. nastąpiło przede wszystkim w wyniku zmniejszonych dostaw do Francji. Natomiast import wzrósł zarówno z Francji jak i posiadłości francuskich.

Wg.stref monetarnych obroty kształtowały się w ostatnich dwóch latach następująco /w mln fr.CAF/:

	1	9	5	3	r.		1	9	5	2	r.
	Import	Eksport	Saldo				Import	Eksport	Saldo		
strefa franka	18.014	13.031	-4.983			17.646	13.740	-3.906			
" dolarowa	833	904	+ 71			1.157	815	- 342			
" szterling	1.738	564	-1.174			2.208	1.357	- 851			
inne	2.049	338	-1.711			2.368	466	-1.902			
Razem	22.634	14.837	-7.796			23.379	16.378	-7.001			

Rok 1953 przyniósł dalsze pogorszenie sytuacji Madagaskaru wobec strefy franka, która zajmuje dominującą pozycję w stosunkach handlowych tego kraju. Handel ze strefą franka stanowił 68,6% całości tonażu oraz 82,8% wartości globalnej wymiany handlowej Madagaskaru w 1953 r. /wobec odpowiednio 59,8% oraz 78,9% w 1952 r./ . Pokrycie importu eksportem wacyfrach z tą strefą wyniosło w 1953 r. 72% /wobec 78% w 1952 i 58% w 1951 r./, co spowodowało wzrost deficytu o 1077 mln fr.CFA.

Korzystny obrót miały natomiast stosunki handlowe ze strefą dolarową, gdzie w miejsce znacznego deficytu pojawiła się nieznaczna nadwyżka. Została ona wygospodarowana przez poważne zredukowanie importu z tego obszaru. Stopień pokrycia importu eksportem wyniósł tu w 1953 r. 109% /wobec 70% w 1952 r. i 90% w 1951 r./ . Ze strefą szterlingową deficyt wzrósł o 342 mln fr CFA na skutek zmniejszenia się wysyłek przypraw jadalnych. Mimo znacznego zredukowania importu, stopień pokrycia importu eksportem jest tu dla Madagaskaru b.niekorzystny. Wyniósł on zaledwie 32,4% /wobec 61% w 1952 r. i 92% w 1951 r./.

Jakkolwiek Madagaskar znajduje się zarówno w politycznej jak i gospodarczej zależności od Francji, to w zakresie handlu zagranicznego francuski kodeks celny nie jest stosowany. Obecnie przy wymianie towarów z zagranicą obowiązują tylko opłaty skarbowe, natomiast opłaty celne zostały zawieszone. Opłata importowa obejmuje podatek importowy lub podatek konsumcyjny, do którego jest doliczana opłata na rozwój gospodarki w wysokości 6%. Ta ostatnia opłata jest redukowana o 3% w odniesieniu do niektórych towarów. Opłata eksportowa obejmuje podatek eksportowy oraz opłatę na rozwój gospodarki - 2%.

Produkcja

Główną dziedziną gospodarki Madagaskaru jest rolnictwo. Nastawione jest ono na produkcję eksportową. Uprawa roślin jest prowadzona przede wszystkim na wielkich plantacjach należących do Francuzów, zaś ludność miejscowa używana jest jako siła robocza. Produkcja rolnicza Madagaskaru przedstawiała się następująco /tony i mln fr. CFA/:

	T o n a ż			W a r t o ś ć		
	1940	1946	1953	1940	1946	1953
kakao	290	270	360	1,1	4,0	31,3
rączniakx/	1.200	100	3.600	1,5	0,5	50,4
rafia	4.000	5.000	5.100	12,0	70,0	216,7
goździki	5.120	580	6.900	20,5	8,1	883,2
arachidy	6.950	5.080	22.250	5,5	27,9	356,0
maniók	1480.000	587.670	856.600	296,0	1028,7	4625,6
fasola	16.340	19.500	20.000	37,6	165,7	482,4
groch	30.700	11.700	12.200	12,2	37,4	197,0
kawa	40.000	17.860	44.700	160,0	267,9	6392,1
kukurydza	97.000	72.600	72.500	24,2	196,0	507,6
ryż	810.000	715.940	1025.000	436,0	2853,7	13837,1
				1056,6	4669,9	27580,1

x/roślina z której produkuje się olej rycynowy

Wartościowy wskaźnik produkcji przy 1940 = 100 kształtował się następująco:

1940	1946	1953
100	442	2.611

Najważniejszym artykułem eksportu jest kawa. Plantacje tej kultury znajdują się przeważnie w rękach ludności tubylczej. Produkcja kawy nie rozwija się zbyt pomyślnie - w porównaniu z latami przedwojennymi wzrosła ona b. nieznacznie. Przyczyną tego są stare plantacje, liczące do 50 lat, co z kolei powoduje małą wydajność z hektara. Dlatego przedsięwzięto szereg kroków zmierzających do poprawy sytuacji. Najważniejszym jest utworzenie w ramach budżetu funduszu przeznaczanego na popieranie plantacji kawy /Fonds de soutien du Café/ w wysokości 100 mln fr CFA.

Tradycyjnym płodem rolniczym Madagaskaru jest wanilia. Eksport tego produktu wahał się poważnie i wynosił w 1951 r. 1075 ton, a w 1952 r. tylko 120 ton. Eksport wanilii osłabł ze względu na silną konkurencję waniliny, produktu chemicznego, który sprzedawany po niskiej cenie ma zapach 50-krotnie silniejszy niż wanilia.

Natomiast rosnącego znaczenia zaczyna nabierać produkcja goździków i olejku goździkowego. Wartość eksportu tych dwóch produktów wyniosła w 1952 r. odpowiednio 750 mln fr CFA i 364 mln fr CFA. Duże straty w uprawie tej kultury powodują szkodniki, z którymi walka jest trudna z powodu braku środków. W celu zmniejszenia groźby klęsk tego rodzaju popierane są próby upowszechniania uprawy goździków na obszarach mniej nawiedzanych przez szkodniki. Z końcem 1953 r. ceny goździków spadły i to spowodowało pewne wahania producentów odnośnie rozszerzania plantacji. Jednakże w bieżącym roku spodziewane było zwiększone zapotrzebowanie na tę przyprawę ze strony szeregu krajów europejskich.

Ryż w gospodarce Madagaskaru ma podstawowe znaczenie dla wyżywienia ludności kraju. Da się ono porównać ze znaczeniem zboża w krajach Europy. Przeszło połowa /670 tys. ha/ powierzchni uprawnej Madagaskaru poświęcona jest na uprawę ryżu, którego produkcje roczna wahają się ok. 1 mln ton. W dawniejszych latach często dla pokrycia potrzeb kraju trzeba było ryż importować. Ostatnio jednak wygo-
 spodarowano nadwyżki eksportowe. Mogło to nastąpić wsku-
 tek powiększenia powierzchni uprawnej, nawadniania terenów
 suchych, selekcji ziarna siewnego oraz stosowania nawozów
 sztucznych. Poważne znaczenie dla wyżywienia ludności
 i inwentarza ma produkcja manioku i kukurydzy. Wg. danych
 F.A.O. produkcja kukurydzy w ostatnich latach wynosiła :
 w 1951 r. - 77 tys. ton, zaś w 1952 r. - 71 tys. ton przy po-
 wierzchni uprawy odpowiednio 95 tys. ha i 79 tys. ha. Je-
 szcze bardziej spadła produkcja manioku: w odpowiednich
 latach wynosiła ona 953 tys. ton /211 tys. ha/ i 800 tys.
 ton /186 tys. ha/.

Pomyślniej niż uprawa zbóż rozwija się na Madagaska-
 rze hodowla. Stan pogłowia podstawowych gatunków hodowla-
 nych powiększył się w ostatnich latach. Wg. danych FAO,
 liczby obrazujące rozwój hodowli w tym kraju przedsta-
 wiają się następująco /w tys. szt./:

	1951	1952	1953
bydło	5.673	5.748	6.064
świnie		231	210
owce	264	354	397
konie		2	3

W związku z programem rozbudowy gospodarczej rolnic-
 twa jest zaopatrywane w maszyny rolnicze. Jednakże dotych-
 czasowe wyniki wyekwipowania technicznego są dalekie od
 pokrycia istniejących potrzeb. W 1953 r. sprowadzono
 zaledwie 157 traktorów, z czego 82 z USA, 49 z Niemiec
 zach. i 26 z Francji.

Górnictwo

Złóża mineralne Madagaskaru odznaczają się znacznym
 bogactwem. Bogate pokłady węgla, miedzi, ołowiu, grafi-
 tu, złota, drogich kamieni, miki, ropy naftowej i innych
 są rozrzucone po całej wyspie. Jednakże do tej pory poza
 grafitem i miką eksploatacja tych bogactw nie wyszła poza
 stadium badań geologicznych.

Wielkiego rozgłosu nabrała wiadomość o odkryciu na
 Madagaskarze poważnych złóż rudy uranu. Pokłady tego mi-
 nerału mają posiadać wysoką zawartość uranu. Jedynym
 odbiorcą rudy uranowej jest francuskie centrum energii
 atomowej, które obecnie nabywa ją w cenie 450 - 500 fr
 CFA za kg.

Przemysł przetwórczy.

Przemysł krajowy powstał w latach międzywojennych. Obejmuje on zaledwie kilkadziesiąt zakładów opartych na kapitale francuskim, które przede wszystkim przetwarzają surowce rolnicze. Do najważniejszych należą cukrownie, fabryki mąki kartoflanej, wytwórnie tapioki z manioku, olejarnie oraz tkalnie płótna workowego. Jest także parę cementowni i cegielni. W ostatnich latach powstały tkalnie bawełny, wytwórnie opakowań metalowych itp. Przemysł Madagaskaru rozwija się w dwóch kierunkach: a/w kierunku podniesienia wartości płodów eksportowanych /przeważnie rolniczych/ ni b/dla zaspokojenia potrzeb krajowych. W tej chwili jest czynnych ok. 60 łuszczeni ryżu o rocznej zdolności produkcyjnej ok. 280.000 t. Jednakże nie są one w pełni wykorzystywane, gdyż ludność w znacznej mierze konsumuje ryż tłuczony, a na eksport idzie stosunkowo niewiele /1952 r. - 41 tys. ton/. Ośmiem wytwórni tapioki produkuje rocznie na eksport ok. 4,5 tys. ton tego artykułu. Madagaskar jest tradycyjnym eksporterem mięsa. 10 zakładów przemysłu mięsnego wyprodukowało w 1952 r. 1500 ton mięsa mrożonego oraz 4,5 tys. ton konserw mięsnych. Ta gałąź przemysłu przeżywa obecnie poważne trudności związane z mniejszymi dostawami zwierząt rzeźnych.

W latach przedwojennych Madagaskar był eksporterem cukru /12 tys. ton w 1936 r./. Po wojnie na skutek wzrostu konsumpcji wewnętrznej musiał pewne ilości tego artykułu importować /3.000 ton w 1952 r./. Obecnie jednak w związku z przewidywanym otwarciem nowej cukrowni w Maharavy /50.000 t. rocznie/ wydaje się iż kraj ten będzie w stanie eksportować cukier.

Pewne osiągnięcia w zmianie struktury eksportu na korzyść artykułów przetworzonych obrazuje następujące zestawienie:

	Tonaż /tony/	Prod. roln. nieprzetworzone /tony/	Prod. rolnicze przetworzone /tony/	% prod. przetworzonych do surowców
1946	133.000	70.000	28.000	40
1952	196.000	104.000	63.000	60

Z fabryk pracujących dla kraju wymienić należy olejarnie /1,5 tys. ton rocznej produkcji/ i mydlarnie /2 tys. ton/. Jakość produktów jest b. niską i nie może konkurować z towarami importowanymi. Spowodowane to jest b. prymitywnymi metodami technologicznymi i brakiem wyposażenia. Przemysł tytoniowy pokrywa potrzeby krajowe w 10% na papierosy i w 30% na tytoń fajkowy. Odczuwa on dotkliwie konkurencję towarów francuskich, gdyż jego koszty własne są b. wysokie.

Wymienione wyżej "osiągnięcia" uprzemysłowienia kraju są znikome w zestawieniu z możliwościami rozbudowy gospodar-

czej jakie posiada Madagaskar. Pokłady węgla, ropy naftowej, możliwości tam wodno-elektrycznych oraz odkryte złoża rudy uranowej - stwarzają podatwy dla rozbudowy nowoczesnego przemysłu.

/st./

Źródła:

Marchés Coloniaux - lipiec - listopad 54 r.
Exportateur Français - sierpień-listopad 54 r.
Monthly Bulletin of Statistics - listopad 54 r.
Direction of International Trade - listopad 54
Secofi - 660.

T U N I S

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Jakkolwiek w 1953 r. nastąpiło pewne polepszenie proporcji eksportu do importu w stosunku do lat poprzednich /procent pokrycia wzrósł z 59 w 1951 r. i 62 w 1952 r. do 65 w 1953 r./, to jednak nastąpiło to przy ogólnym spadku obrotów. Obroty handlowe z zagranicą w ciągu ostatnich lat kształtowały się następująco /w mln fr/:

	1949	1950	1951	1952	1953
Import	42.398	51.533	63.819	64.879	60.121
Eksport	27.249	39.553	37.536	40.060	38.840
Deficyt	15.119	11.980	26.283	24.819	21.381
% pokrycia importu eksportem	64%	77%	59%	62%	65%

Wg. ostatnio otrzymanych danych w ciągu 9 miesięcy 1954 r. import wyniósł 39.840 mln ffr /wobec 41.139 w 1953 r./, zaś eksport 30.900 mln fr.fr./28.632/. Spadek importu nastąpił w wyniku obniżki cen i t. importu do 69 tys. fr.fr. wobec 77.800 ffr.

Prasa francuska nie ukrywa, iż obecny brak równowagi między eksportem, a importem jest spowodowany strukturalnymi wadami ekonomiki Tunisu. Brak rozwiniętego przemysłu, który pozwoliłby zmniejszyć import przez pełniejsze pokrycie zapotrzebowania krajowego jest główną boleścią gospodarki kraju. Rozbieżność cen importu i eksportu obrazuje następujące zestawienie /w ffr./:

<u>Cena przeciętna jednej tony</u>						
	<u>1938</u>	<u>1949</u>	<u>1950</u>	<u>1951</u>	<u>1952</u>	<u>1953</u>
Import	1.928	51.000	63.993	67.743	72.067	72.740
Eksport	440	7.816	12.018	9.813	11.316	11.770
Stos. tony importu do eksportu	4,4	6,5	5,3	6,9	6,4	6,2

Mimo dysproporcji wynikającej z 6-krotnie większej wartości tony importu niż eksportu, obecne koła gospodarcze nie prowadzą polityki uprzemysłowienia kraju. Droga zmniejszenia importu dóbr inwestycyjnych chcą one zrównoważyć bilans handlowy. Jednakże, jak wynika z danych za 1954 r., import dóbr konsumcyjnych jednocześnie wzrasta. Struktura towarowa handlu zagranicznego Tunisu wg. grup towarów przedstawiała się w ostatnich dwóch latach następująco /mln ffr/:

		<u>I m p o r t</u>	
		<u>1952</u>	<u>1953</u>
paliwa		4.983	4.488
surowce i półfabrykaty			
dla przemysłu		14.306	11.710
dla rolnictwa		418	404
wyposażenie techniczne			
dla przemysłu		8.632	7.172
dla rolnictwa		1.745	2.570
artykuły konsumcyjne			
trwałe		7.454	7.777
nie trwałe		11.719	10.824
inne		<u>15.622</u>	<u>15.176</u>
O g ó ł e m		64.879	60.121
		<u>E k s p o r t</u>	
		<u>1952</u>	<u>1953</u>
surowce przemysłowe			
pochodzenia rolnicz.		5.074	2.615
" górniczego		15.337	13.816
surowce rolnicze		832	1.217
wyposażenie techniczne		666	315
artykuły konsumcyjne		17.651	20.380
inne		<u>500</u>	<u>492</u>
O g ó ł e m		40.060	38.840

Import artykułów konsumcyjnych jest pozycją najważniejszą w przywozie /ponad 33 mld. ffr/. Grupa ta obejmuje przywóz ubrań /3.478 mln/, cukier /3.534 mln/, herbatę /956 mln/, kawa /254 mln/, prod. mleczne /1.214 mln/, tytoń /635 mln/.

Na grupę surowców i półfabrykatów złożyły się przede wszystkim surowce włókiennicze, wyroby hutnicze /2.589 mln. 53.100 t./, papier, drewno itp.

Pozycja wyposażenia technicznego objęła import maszyn i aparatów /5.186 mln/, sprzęt elektrotechniczny /2.368 mln/, wyroby metalowe /2.371 mln/. Wśród paliw największy udział mają paliwa płynne - benzyna /1.371 mln/, mazut i smary /1.070 mln/, olej gazowy /1.028 mln/, ropa naftowa /505 mln/. Węgla sprowadza się stosunkowo mało /431 mln/.

Grupa środków transportowych, obejmujący import wszystkich pojazdów, wyniosła 5.352 mln ffr.

Znaczne zmiany zaszły w strukturze eksportu. W porównaniu z rokiem 1952 eksport zbóż wzrósł z 8.648 mln ffr do 14.098 mln. Większość pozostałych pozycji wykazała spadek: jarzyny strączkowe suszone - 882 mln ffr /1.003 mln/, alfa - 934 mln /3.486/, oliwa - 2.224 mln /3.753/, wina - 1.235 mln /2.025/, daktyle i owoce cytrusowe - 571 mln /798/, skóry surowe i garbowane - 527 mln /489/, fosfaty - 4.838 mln /6.044/, ruda żelazna - 4.485 mln /3.521/, ruda cynku - 30 mln /127/, ołów i stopy - 2.674 mln /3.452/, złom - 603 mln /1.109/.

Eksport Tunisu przeżywa poważne trudności. Niska konkurencyjność towarów tunezyjskich spowodowana wysokimi kosztami własnymi ogranicza możliwości zdobycia nowych rynków i powoduje kurczowe trzymanie się rynku metropolitalnego. Francja była głównym odbiorcą towarów Tunisu, przy czym w porównaniu z rokiem 1952 udział jej w eksporcie Tunisu wzrósł. Szczegółowa struktura geograficzna obrotów kształtowała się następująco /mln ffr./:

	1 9 5 2			1 9 5 3		
	Import	Eksport	Saldo	Import	Eksport	Saldo
Francja	47.608	18.582	-29.026	45.407	23.063	-22.344
Alger	2.222	1.802	- 420	2.461	3.091	+ 630
W.Brytania	1.171	7.054	+ 5.883	1.101	4.409	+ 3.308
U.S.A.	3.813	1.187	- 2.626	2.823	445	- 2.378
Holandia	859	811	- 48	693	545	- 148
Włochy	1.984	4.102	+ 2.118	2.134	3.389	+ 1.255
Niemcy zach.	603	1.759	+ 1.156	522	560	+ 38

Wzrost eksportu do Francji przy równoczesnym zmniejszeniu się importu spowodował pewną redukcję salda ujemnego. Jednakże nie przesłania to faktu, iż stopień pokrycia importu eksportem w obrotach z metropolią wynosi niewiele ponad 50%. Korzystniejszą ewolucję wykazują obroty z posiadłościami francuskimi. Przy znacznym spadku importu z krajów zamorskich Francji, eksportowano do nich znacznie więcej niż w 1952 r., co przyniosło w rezultacie nadwyżkę. Wskutek spadku eksportu do W.Brytanii dotychczasowa tradycyjnie wysoka nadwyżka zmniejszyła się niemal o 25%. Podobnie niekorzystnie przebiegała wymiana z USA. Jakkolwiek deficyt z tym krajem spadł, to nastąpiło to w wyniku znacznego zmniejszenia się ogólnej wartości obrotów. Poważnie również spadała dotychczas nadwyżka z Niemcami zach. i Włochami.

Wg. stref monetarnych wymiana kształtowała się następująco /mln ffr/:

	1952		1953	
	Import	Eksport	Import	Eksport
strefa franka	50.959	20.609	48.394	26.403
" szterlingowa	2.073	8.091	2.194	5.135
" dolarowa	4.257	1.232	2.944	453
inne strefy	7.590	10.128	6.589	6.849

Tabela powyższa wykazuje, iż deficyt handlowy Tunisu sprowadza się do obrotów ze strefą franka. Wymiana z pozostałymi strefami monetarnymi globalnie wykazuje nawet pewną nadwyżkę.

W 1954 r. nie nastąpiły większe zmiany w kierunku obrotów. Da się zauważyć jedynie wzrost eksportu do strefy szterlingowej przy jednoczesnym jego spadku do strefy franka. W ciągu 8 miesięcy 1954 r. wymiana wg. stref monetarnych przebiegała następująco /mln fr.fr./:

	Import	Eksport	Saldo
strefa franka	28.529	18.060	-10.469
" szterlingowa	1.158	3.040	+ 1.882
" dolarowa	1.795	644	- 1.151
inne dewizy	4.534	5.129	+ 595
Ogółem	36.016	26.873	- 9.143

W porównaniu z odpowiednim okresem 1953 r. deficyt spadł o ok. 1,1 mld ffr.

Produkcja

Omawiając sytuację gospodarczą Tunisu, prasa francuska określa ją jako "ustabilizowaną". Jeżeli jednak zbadać wskaźniki produkcji, które wyraźnie spadły, okaże się iż gospodarka tego kraju przeżywa bardzo poważne trudności. W ostatnich latach wskaźniki dwóch podstawowych dziedzin gospodarczych Tunisu - rolnictwa i górnictwa - kształtowały się następująco /1938 = 100/:

	1948	1949	1950	1951	1952	1953
prod. rolnicza	98	210	133	100	169	170
" górnicza	89	75	82	95	114	99
Ogółem	96	183	123	99	158	157

Znaczny spadek wskaźnika produkcji górnictwa odbił się ujemnie na wysyłkach eksportowych i w pewnej mierze spowodował wzrost deficytu handlowego. Ze względu na małe potrzeby lokalne na surowce górnicze eksport jest czynnikiem stymulującym wydobycie.

R o l n i c t w o

Produkcja rolnicza jest główną dziedziną gospodarki Tunisu. Dostarcza ona przeszło 50% dochodu narodowego. Wg. oficjalnych statystyk 90% powierzchni uprawnej należy do Tunezyjczyków, zaś 10% do kolonistów francuskich. Europejczycy posiadają jednak 90% winnic oraz 25% całości plantacji drzew cytrusowych. Cała produkcja jęczmienia i 80% pszenicy znajduje się w posiadaniu tubylców. Produkcja rolnicza w 1954 r. była wyższa niż w roku poprzednim. Produkcja dwóch podstawowych zbóż pszenicy i jęczmienia - przedstawiała się w ciągu ostatnich dwóch sezonów następująco /tys. ton/:

	<u>1953</u>	<u>1954</u>
pszenica	580.000	610.000
jęczmień	<u>180.000</u>	<u>180.000</u>
Ogółem	760.000	790.000

Powierzchnia uprawna jęczmienia znacznie zmniejszyła się i wyniosła tylko 361 tys. ha /1952 - 740 tys. ha/. To spowodowało, iż zbiory w 1953 r. przyniosły tylko 180 tys. ton wobec 340 tys. ton w roku poprzednim.

Zagadnienie zbytu nadwyżek zbiorowych jest od dawna bolączką eksporterów tunezyjskich. Utworzenie wspólnego z metropolią rynku zbożowego częściowo złagodziło ten problem i obecnie przewiduje się, iż Tunis nie będzie miał trudności ze sprzedażą zboża. Według szacunku wartość zebranych w roku bieżącym plonów jęczmienia i pszenicy jest o 3 mld. ffr. wyższa niż w roku poprzednim i wynosi globalnie ok. 30 mld. ffr.

Mniejsze znaczenie mają takie kultury jak owies /18 tys. ton/, kukurydza, sorgo i proso. Ich łączna produkcja wynosi rocznie ok. 35.000 ton. Produkcja win wszelkiego rodzaju w ostatnich latach wahała się w granicach 100.000 - 150.000 hl.

Wielkim popytem zagranicą ze względu na swą wysoką jakość cieszy się oliwa tunezyjska. Liczba drzew oliwnych w ostatnich czasach wzrosła. Jednakże produkcja oliwy ulega znacznym wahanom ze względu na znaczny wpływ warunków klimatycznych. Częste susze powodują, iż w niektórych latach produkcja oliwek poważnie spada. W 1953 r. zbiory oliwek były b. pomyślne. Produkcja oliwy w tym roku wyniosła 92 tys. ton wobec 39 tys. ton w 1952 r. i 46 tys. ton w 1951 r. Wydajność z 1 q oliwek wynosi 20-25 kg oliwy. Obecnie w Tunisie istnieje 1983 zakładów wytłaczających oliwę, których zdolność produkcyjna jest wykorzystywana w b. małym stopniu. Zbiory daktyli wynosiły w latach 1951-1953 odpowiednio 23 tys. ton, 34 tys. ton oraz 28 tys. ton, zaś fig przeciętnie ok. 12 tys. ton. Obecnie istnieje w Tunisie około 4 mln palm daktylowych, które

w latach dobrych zbiorów dostarczają około 40 tys. ton daktyli, z czego przeszło 75% idzie na potrzeby krajowe, a reszta na eksport.

Duże znaczenie w gospodarce Tunisu mają owoce cytrusowe. Obecnie ilość drzew jest obliczana na 2,1 mln na powierzchni około 5,5 tys. ha. Roczna produkcja pomarańczy i mandarynek była w 1953 r. wyższa o 8 tys. ton niż w roku poprzednim i wyniosła 32 tys. ton. Zbiory cytryn i innych owoców cytrusowych również były wysokie i dały 9 tys. ton. Połowa produkcji wszystkich owoców cytrusowych (około 20 tys. ton) jest konsumowana wewnątrz kraju, zaś reszta eksportowana niemal wyłącznie do metropolii.

Hodowla rozwija się równolegle z innymi gałęziami rolnictwa. Najważniejszym gatunkiem hodowlanym są owce. Ilość ich wynosi około 3,5 mln sztuk. Pozwala to na uzyskanie pewnych nadwyżek eksportowych mięsa. Hoduje się również poważne ilości kóz - obecna ich liczba wynosi ok. 2 mln sztuk. Dostarczają one poważnych ilości mleka dla ludności pasterskiej kraju.

Znacznie wzrosło w 1953 r. pogłowie bydła. Wyniosło ono blisko 500 tys. sztuk wobec 400 tys. w roku poprzednim. Jakkolwiek Tunis importuje krowy mleczne, to jednocześnie eksportuje poważne ilości bydła rzeźnego do Włoch, Algeru, Malty i Francji. Hodowla w dużej mierze przyczynia się do rozwiązania problemu wyżywienia. W 1953 r. wyprodukowano 25,5 tys. t. mięsa, w czym największy udział miało mięso wołowe - 10 tys. ton, i baranina - 10 tys. ton. Łączna wartość produkcji hodowlanej wyniosła w 1953 r. 12 mld ffr. Najważniejszym produktem było mleko - 7 mld, dalej mięso - 4 mld i inne - 1 mld.

G ó r n i c t w o

Górnictwo dostarcza 25% dochodu narodowego. Najważniejszym minerałem wydobywanym w Tunisie są fosfaty. Stanowią one blisko 50% wartości całej produkcji górniczej. Dalej idzie ruda ołowiu, żelaza i cynku. Wydobycie fosfatów skoncentrowane jest w czterech kopalniach - najważniejszą jest kopalnia Gafsa, dostarczająca 2/3 produkcji. W 1953 r. wydobycie fosfatów wyniosło ok. 2.300 tys. ton. Rok bieżący przyniósł pewne zmniejszenie wydobycia, które wyniosło w ciągu 8 mies. 1.200 tys. ton. Produkcja rudy ołowiu w ciągu 8 miesięcy 1954 r. wyniosła 27 tys. ton wobec 24 tys. ton w tym samym okresie roku ubiegłego. Dwa towarzystwa: "Penavoya" i "Austrienne des Mines" dostarczają blisko 60% całego wydobycia.

Dwa towarzystwa francuskie eksploatują również pokłady rudy żelaznej. Zawartość żelaza jest dość wysoka i wynosi do 60%. Roczne wydobycie w 1953 r. było dość wysokie i osiągnęło przeszło 1 mln ton wobec przeszło 900 tys. t. w 1952 r. W ciągu 8 mies. 1954 r. wyniosło ono 628

tys.ton wobec 703 tys.ton w tymże okresie 1953 r.

Produkcja rudy cynku osiągnęła w ciągu pierwszych 8 mies. 1954 r. - 5.800 ton wobec 3.700 ton w analogicznym okresie 1953 r.

Szczegółowa statystyka wydobycia podstawowych surowców mineralnych i udział eksportu w tej produkcji przedstawiała się w ostatnich dwóch latach następująco /tony/:

Produkcja	1953	1952
ruda ołowiu	37.938	36.634
ruda cynku	6.617	7.449
ruda żelaza	1.057.846	976.998
fosfaty wapienne	1.718.530	2.264.641
hyperfosfaty	72.834	102.407
Eksport	1953	1952
ruda żelaza	1.037.505	992.539
fosfaty wapienne	1.513.291	1.752.802
hyperfosfaty	87.711	110.330
ruda cynku	5.764	6.048

Należy podkreślić znaczny spadek produkcji fosfatów /24%/ i hyperfosfatów /29%/. Również poważnie zmniejszyło się wydobycie rudy cynku /11%/.

Natomiast produkcja rudy ołowiu mimo spadku cen wzrosła o blisko 4%. Wydobycie rudy żelaznej mającej szeroki rynek zbytu zagranicą przekroczyła po raz pierwszy 1 mln ton. Ta wysoka produkcja pociągnęła za sobą wzrost eksportu tego minerału o 4,5%. Podobna sytuacja miała miejsce przy eksporcie rudy ołowiu, który wzrósł o 11,5%. Eksport innych minerałów znacznie spadł - rudy cynku o 4,7%, 13,7% fosfatów i 21% hyperfosfatów.

Przemysł przetwórczy.

Poza przemysłem górniczym istnieje bardzo słabo rozwinięty przemysł przetwórczy. Grupuje on zakłady przemysłu spożywczego, chemicznego, tekstylnego i papierniczego /patrz WHZ nr.12/143/. Mimo nieznacznej liczby fabryk istniejące zdolności produkcyjne są wykorzystywane tylko częściowo.

Z ogólnej liczby 254 zakładów zatrudniających więcej niż 50 pracowników, 213 /83%/ należy do Francuzów, 24 /10%/ należy do Tunezyjczyków, zaś reszta należy do obcokrajowców.

/st./
Źródła: Wirtschaftliche Mitteilungen - nr.29,31,42
Exportateur Français - Nr.5/54
Marchés Coloniaux nr.471, 473, 474
Problèmes Economiques Nr.336
Secofi - Nr.684, 654

1875
1876

1877
1878

1879

1880
1881

1882

U M O W Y HANDLOWE I PŁATNICZE

BOLIWIA - JUGOSŁAWIA

8 października 1954 r. zawarty został układ handlowy między Boliwią i Jugosławią. Układ zawierający klauzulę najwyższego uprzywilejowania, zawarty został na 1 rok i może być przedłużony za milczącą zgodą stron. Dostawy każdej ze stron sięgać będą 500 tys. Jugosławia eksportować będzie zapalki, kompresory, szyby okienne, drut żelazny, motory elektryczne, obrabiarki i wyroby hutnicze.

DANIA - IZRAEL

Umowa handlowa między Danią a Izraelem przedłużona została na rok. Umowa płatnicza między obu krajami została również przedłużona, przy czym obustronny kredyt zwiększony został z 2 do 4 mln koron duńskich.

DANIA - FRANCJA

W uzupełnieniu wiadomości 32/163 WHZ podajemy, iż umowa zawarta między Francją a Danią ważna do 30 września 1954 r., przedłużona została na dalsze 6 miesięcy.

DANIA - WIELKA BRYTANIA

Zawarto porozumienie w sprawie eksportu masła i bekonów do Anglii. Cena bekonów, których dostawa obejmować ma 240 tys. ton, pozostała niezmienną. Obniżono cenę masła, przy czym W. Brytania zobowiązała się zakupić tę samą ilość masła, co i poprzednio.

EGIPT - CEJLON

17 listopada zawarty został w Kairze układ handlowy między Egiptem a Cejlonem na warunkach ustalonych w opracowanym uprzednio projekcie układu.

FINLANDIA - NIEMCY ZACHODNIE

17 września 1954 r. podpisano w Helsinkach czwarty protokół dodatkowy do układu handlowego między Finlandią a Niemcami zachodnimi. Protokół obowiązuje do 1 października 1955 r.

Porozumienie obejmuje 3 listy: 1/ artykułów, które Finlandia może swobodnie eksportować do Niemiec; 2/ listę kontyngentową importu do Niemiec i 3/ listę towarów, które Finlandia zezwala importować z Niemiec zachodnich. Płatności nie będą już dokonywane na rachunek kompensacyjny, lecz na rachunek "Marki niemieckie stopniowo wymieniane".

HAITI - WŁOCHY

Haiti zawarły z Włochami konwencję handlową i żeglugaową, która zastąpiła obowiązującą do tego czasu konwencję z 1927 r.

Obie strony przyznały sobie klauzulę najwyższego uprzywilejowania.

Nowa konwencja wchodzi w życie z dniem ratyfikacji i obowiązywać będzie 3 lata.

HOLANDIA - NIEMCY ZACHODNIE

W wyniku posiedzenia holendersko-niemieckiej komisji mieszanej ustalono dodatkowe kontyngenty w ramach umowy zawartej między obu krajami.

Holandia eksportować będzie do Jugosławii cebulki kwiatowe, kwiaty cięte, barwniki, opony i dętki, wyroby papierowe oraz rury.

Niemcy zachodnie dostarczą Holandii: ryby morskie, tkaniny z jedwabiu naturalnego i sztucznego, przędzę lnianą i jutową, płyty szklane, butelki, maszyny do szycia, samochody itd.

IRAN - NIEMCY ZACHODNIE

Jak podaje gazeta "Biki" Nr 140, między Niemcami zachodnimi a Iranem zawarta została umowa handlowa z okresem ważności od 1 września 1954 r. do 30 września 1955 r. Obroty handlowe między obu krajami przewiduje się na sumę 120 mln dolarów.

Eksport Iranu do Niemiec zachodnich obejmować będzie rudę, bawełnę, skórę surową, dywany oraz owoce suszone.

Kredyt techniczny przewidziany jest na sumę 8 mln dolarów. Niemiecki bank zamierza przyznać Iranowi dodatkowy kredyt w wysokości 4 mln dolarów w celu pokrycia zadłużenia Iranu wobec Niemiec zachodnich. Ponadto Niemcy zachodnie oddają termin uregulowania przez Iran długu, wynoszącego 4 mln dolarów do 31 maja 1955 r.

PERU - SZWAJCARIA

Kongres Peruwiański ratyfikował układ handlowy ze Szwajcarią, podpisany 20 lipca 1953 r.

Układ zawarty na czas nieokreślony i zawierający klauzulę najwyższego uprzywilejowania, wszedł w życie z dniem ratyfikacji.

IRLANDIA - WŁOCHY

Umowa handlowa zawarta między Irlandią a Włochami, przedłużona została do 27 czerwca 1955 r.

JAPONIA - NIEMCY ZACHODNIE

22 października 1954 r. podpisano w Tokio nowy protokół do układu handlowego, obowiązujący do 30 września 1955 r.

Przewiduje się, że wartość dostaw każdej ze stron sięgać będzie \$ 52 mln. Japonia dostarczać będzie głównie artykuły włókiennicze, przeważnie niebielone wyroby bawełniane i cięte włókna syntetyczne i sztuczne, a także artykuły odzieżowe, przędzę wełnianą i wyroby wełniane, metale nierdzewne i chemikalia. Niemcy zachodnie dostarczać będą przede wszystkim maszyny, nawozy sztuczne i barwniki.

JUGOSŁAWIA - SZWECJA

Umowa handlowa i płatnicza, zawarta między Jugosławią i Szwecją 30 września 1954 r., przedłużona została obecnie na rok. Warunki umowy pozostały niezmienione.

CŁA I POLITYKA IMPORTOWA

ARGENTYNA

Kontyngenty przywozowe

Argentyński Bank Centralny opublikował listę artykułów, które mają być importowane jeszcze w ramach planu importu na ostatni kwartał r.1954 za ogólną sumę 1.500 mln peso. Zgłoszenia /przyjmowane do 12 stycznia 1955/ dotyczą strefy szterlingowej, strefy pesety, dolara, franka francuskiego i franka belgijskiego. Import obejmuje m.in.: surowce dla przemysłu spożywczego, drut, narzędzia, szkło, metale nieżelazne, drewno, nasiona, instrumenty chirurgiczne i precyzyjne, farby i barwniki, nawozy sztuczne, chemikalia, wyposażenie elektrotechniczne dla radioaparatów i telefonów.

BENELUX

Nowe stawki preferencyjne

Poczynając od 1.11.54 weszły w życie celne stawki preferencyjne dla szeregu towarów pochodzących z zamorskich posiadłości belgijskich i holenderskich, przy czym ustalone roczne kwoty importowe dla owoców południowych, kawy, oleju palmowego i cukru. W szczególności zwolniona została od opłaty celnej tarcica nieiglasta /p.t.o 3846/ i obniżona stawka celna o 50% od fornieru /p.t.o 392/ i o 30% od dykty /p.t.o 393/.

C E J L O N

Obniżka opłat celnych

Rząd postanowił obniżyć o 15% stawki celne przy imporcie materiałów niezbędnych dla rozwoju przemysłu, co dotyczy towarów sprowadzanych zarówno z Commonwealth u /do 2,5%/, jak i innych krajów /do 12,5% ad valorem/. Oczekuje się oficjalnego zarządzenia w tej sprawie.

D A N I A

Liberalizacja importu

Parlamentarna komisja zaopatrzenia przyjęła wniosek w sprawie zliberalizowania importu ze strefy dolarowej do 38% tego importu z roku 1953. Lista towarów, które można będzie swobodnie sprowadzać ze strefy dolarowej i krajów OEEC, obejmuje m.in. bawełnę, kauczuk, drewno, papier i pulpe, obrabiarki, duże statki i maszyny rolnicze.

E G I P T

Zmiana stawek celnych

Ustawa rządowa obniżyła stawkę celną od importowanych autobusów z 5 piastrow do 3 piastrow za 1 kg oraz stawkę wartościową z 8% do 5% a.v.

F I N L A N D I A

Podniesienie ceł

Parlament fiński postanowił po długich i okolicznościach bardzo zażartych dyskusjach podnieść piętnastokrotnie cła fińskie w stosunku do ich poziomu w r.1939. Ma to wyrównać dewaluację waluty fińskiej, która nastąpiła w międzyczasie. Nie wprowadzono jednak zmian odnośnie ceł na stałe i płynne paliwa. Rząd przedłożył wniosek o ogólne, dwunastokrotne podniesienie ceł w stosunku do przedwojennych. Przeciwnicy tego projektu utrzymywali, że w takim wypadku Finlandia posiada-

byłyby słabszą ochroną celną niż przed wojną. Obecnie postanowione podniesienie ceł fińskich ustala ich poziom powyżej przedwojennego. Postanowienie umotywowane jest tym, że Finlandia potrzebuje zwiększonej ochrony rodzimego przemysłu wobec oczekiwanej stopniowej liberalizacji handlu zagranicznego. Parlament stanął na stanowisku, że lepszym jest podniesienie ceł niż dewaluacja fińskiej marki. Wreszcie Finlandia pragnie stworzyć sobie lepszą sytuację wyjściową do rokowań w ramach G.A.T.T. u.

FRANCJA

Zakupy dolarowe

"Journal Officiel" powiadomił francuskich importerów o otwarciu nowych przydziałów dewiz dolarowych na zakup zboża i nasion w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie, drewna dla produkcji papieru w Kanadzie, kompresorów motorowych dla chłodzi ni oraz urządzeń klimatyzacyjnych w Stanach Zjednoczonych.

GRECJA

Opłaty importowe

Na podstawie ustawy z 22 września 1954 ogłoszone zostały zarządzenia o pobieraniu - niezależnie od cła - dodatkowych opłat od towarów importowanych. Opłaty te w wysokości 0,375%, 0,75% i 1,50% pobierane są równocześnie z cłem i obliczane od wartości towaru cif. Podlegają opłacie w wysokości 0,375% - tłuszcze, masło, ryby, ryż i oleje, w wysokości 0,75% - pasze, warzywa i owoce konserwowane, mydło, kotły parowe, pojazdy mechaniczne, maszyny elektryczne i do szycia oraz rolnicze lub ich części zamienne. Wszystkie inne towary opłacają stawkę 1,50% a.v.

INDIE

Polityka handlowa

Prezes utworzonej przez rząd indyjski Rady dla handlu zagranicznego oraz główny kontroler importu i eksportu przedstawili na czwartym walnym zebraniu tej Rady wytyczne odnośnie indyjskiej polityki handlowej, w myśl której uważa się za

wskazane hamowanie importu towarów konsumcyjnych oraz zwiększenie importu dóbr inwestycyjnych. System ilościowy kontroli importu oraz ceł prohibicyjnych ma być zachowany, natomiast biurokratyzowane formalności przy imporcie mają ulec uproszczeniu.

IRLANDIA

Kontyngenty importowe

Na okres od 1.1. do 31.12.1955 r. ustalone zostały następujące towarowe kontyngenty importowe: obuwie skórzane - 20 tys. par, odzież nieprzemakalna 1000 szt., kapelusze i stożki - 50.000 szt.

KANADA

Uproszczenie odprawy celnej

Z decyzji organów rządowych przesyłki importowane o wartości poniżej 25 \$ ulegają odprawie celnej na podstawie przedłożonej faktury handlowej bez rachunku wystawionego wg wzoru tzw. "formularza MA".

NORWEGIA

Wzrost zainteresowania importem

Z Oslo donoszą, iż zainteresowane firmy zwróciły się do rządu z prośbą o zwiększenie importu samochodów, gdyż obecnie istnieje 20.000 zgłoszeń na zakup samochodów czekających na licencję i liczba ta stale wzrasta. Licencje wydawane są jedynie osobom zmuszonym do zakupu samochodu ze względów zawodowych.

SYJAM

Zakaz przywozu

Ogłoszono uchwałę rządu wprowadzającą zakaz importu szeregu towarów, na które zresztą od szeregu miesięcy nie udzielano licencji przywozowych. Przypuszcza się, że zakaz zostanie zniesiony po ogłoszeniu nowych stawek celnych, które będą wyższe od obecnie obowiązujących. Zakaz obejmie m.in. zapalki, meble gięte i zwykłe, kapelusze, tkaniny, samochody i motocykle i kartofle.

SZWECJA

Nowa taryfa celna

Opublikowania projektu szwedzkiej taryfy celnej nie należy oczekiwać przed lutym. Odpowiednie wnioski przedłożone zostaną parlamentowi prawdopodobnie dopiero w jesieni, a wejście w życie nowych przepisów może nastąpić prawdopodobnie przed 1 stycznia 1956 r. Szwedzka rewizja taryf celnych nie zamierza ogólnego podwyższenia cół, aczkolwiek w w poszczególnych pozycjach nastąpi wzrost, któremu przeciwstawiona będzie redukcja stawek celnych przy innych towarach. Niewątpliwie nastąpi podwyżka cół na tekstylia, o które walczy cały szwedzki przemysł włókienniczy.

UNIA POL. - AFRYKAŃSKA

Przepisy importowe w r.1955

Zarządzenia nr 2277 i 1113 z dnia 5.11.1954 ustaliły nowe przepisy obowiązujące przy imporcie towarów od 15.1.1955. Wszystkie towary podzielone zostały na trzy zasadnicze grupy: a/ towary z listy "ograniczonej" /restricted list/, które wymagają specjalnej licencji uzyskiwanej po złożeniu licencji ogólnej /na towary konsumpcyjne/ w stosunku 3 : 1; b/ towary z listy wolnej /free list/, które mogą być importowane bez ograniczeń i c/ niektóre specjalne towary z tzw. "priorities list" sprowadzane przez firmy importowe, które importowały je w r.1953.

Ograniczenia importowe

Na podstawie zarządzenia ministerialnego skreślone zostały z ogólnej listy towarowej następujące zliberalizowane artykuły importowane z krajów OEEC: poz. t.c. 706 i 707 - tiule jedwabne /natur. i szt./, bawełniane i inne, firanki, zasłony oraz koronki maszynowe. Import tych towarów wymaga uzyskania licencji importowych.

W. BRYTANIA

Postępy liberalizacji

Board of Trade ogłosił zniesienie zasady kontyngentowania importu szeregu towarów pochodzących z Europy wschodniej, jako to: lekarstw, soków owocowych, instrumentów muzycznych, filmów i wyrobów z mas plastycznych. Lista tych towarów ma ulec rozszerzeniu z początkiem roku 1955, ogólny jednak poziom liberalizacji nie przekroczy prawdopodobnie 83%.

Spis rzeczy /c.d./

III. CIA I POLITYKA IMPORTOWA

Str.

Argentyna	Kontyngenty przywozowe	83
Benelux	Nowe stawki preferencyjne	83
Cejlon	Obniżka opłat celnych	84
Dania	Liberalizacja importu	84
Egipt	Zmiana stawek celnych	84
Finlandia	Podniesienie cel	84
Francja	Zakupy dolarowe	85
Grecja	Oplaty importowe	85
Indie	Polityka handlowa	85
Irlandia	Kontyngenty importowe	86
Kanada	Uproszczenie odprawy celnej	86
Norwegia	Wzrost zainteresowania importem	86
Syjam	Zakaz przywozu	87
Szwecja	Nowa taryfa celna	87
Unia Poł Afrykańska	Przepisy importowe w r 1955	87
Włochy	Ograniczenia importowe	88
W. Brytania	Postępy liberalizacji	88

